

ВЕСТНИКЪ на ВЕСТНИЦИТЪ

Органъ на съюза на журналистите въ България
Централно управление Варна — Телефонъ 257

Редакцията
постоянно е при съединение
на Съюза.

Литературната страница
под редакцията на
Добринъ Василевъ

Никога отъ освобождението ни няматъ коронниятъ представителъ на България не е билъ считанъ тъй необходимъ и наложителенъ въ държавната ни независимостъ и национална цѣлостъ както сега — всрѣдъ днешния моментъ на остра международна неустановеностъ и силетни Dixi.

ВАРНЕНСКАТА ПРОМИШЛЕНА ИЗЛОЖБА

До сега въ нашия градъ Варна сж изнесени три промишлени изложби — И три сж твърде голѣми успѣхъ между нашата и чуждестранна публика. Имайки предъ това, Варн. търг.-инд. мара въ последната сисия е решила да вземе въ своето ръководство тия изложби, за която целъ е че избранъ и специаленъ комитетъ. Една отъ първите задачи на тоя комитетъ да действа за узаконяването на Варненската промишлена изложба, като единственъ есененъ панаей въ България, както и доводскиятъ е единственъ олѣтенъ такъвъ. Както се научаваме, съветнитѣ министри въ София сж дали вече обещание да сторятъ това, което пълно заслужава нашия въ приморски градъ. Като отличенъ курортъ и истанище, а сжщо и като родъ съ развита индустрия,

Варна представлява всички възможности и условия за устройване на блѣскави промишлени изложби. И то изложби не само отъ вътрешно значение за страната ни, а и за външния чуждестраненъ свѣтъ, който съ хилядно множество посещава нашата черноморска царица.

Най-сетне, едни ежегодни промишлени изложби въ гр. Варна ще подействуватъ благотворно върху стопанския, културенъ и националенъ духъ въ цѣлия северозападенъ край на отечеството ни, а следователно и върху закрепването на нашитѣ еднородни въ северната ни съседка.

Нека, прочее, съдействуваме всички на изложбенния комитетъ за успѣха на предприетото му дѣло, което е не само комерческо и промишлено, а едновременно и общонародно!

рисъ Сакъзовъ

ВАРНЕНСКАТА ПОПУЛЯРНА БАНКА

Това е първиятъ общественъ кредитенъ институтъ въ гр. Варна — най-важния крепитель среднитѣ и слаби стопански сѣществувания въ тежкото изисно време, което преживяваме. Само броятъ на членоветъ на тая банка, който надминава 5,000 души пълнолетни граждани, показва, какво е нейното значение за нашия градъ и до какви разработи е достигналъ кооперативния духъ въ съзнанието на нашитѣ жители. Но тоя, който да речемъ, количествено предѣкъ на Варненската популярна банка е съпроводенъ съ единъ качественъ успѣхъ — нейната дейность презъ последнитѣ нѣколко години е многократно увеличена презъ изтеклата мжчина 1934 година. Всички дан

ни въ отчета на управителния съветъ за тая година подчертаватъ казаното отъ насъ.

На 31. XII. 1933 год. дѣловия капиталъ на банката е билъ 22759600 лв., а презъ изтеклата 1934 год. на сжщата дата — 22560300 лв. т. е. съ едно нищожно намаление отъ 200000 хиляди лв. крило. А това е очевидно доказателство за твърдостта на банковитѣ устои и за непоколебимостта на доверието, което членоветѣ иматъ къмъ своята банка. Още по-ясно тая непоколебимостъ се изразява въ цифритѣ за алоуи капиталъ, който отъ 76787000 лв. на 31. XII. 1933 г. се е издигналъ на 83622000 лв. на сжщата дата 1934 год., т. е. едно увеличение отъ 12334000 лв. И тоя успѣхъ е постигнатъ

въ едно време на всеобщо обезпаричване на срѣднитѣ стопанства и на едно започнато разколебание у обществото къмъ частнитѣ финансови институти на страната ни.

Но това, което говори за Варненската популярна банка като факторъ въ стопанския животъ на града ни, като участникъ въ нуждитѣ на гражданството, това сж нейнитѣ пласменти. На 31. XII 1933 год. банката е имала пласментъ на сума 90677000 лв. а на 31. XII. 1934 г. — 90220000 лв. или съ едно намаление едва отъ 450000 лв. Тия цифри показватъ, че Варненския кооперативенъ кредитъ е изцѣло насоченъ пѣтя на своето предназначение и, роденъ отъ нуждитѣ на дребнитѣ и безпомощни стопанства, той продължава да действа въ самата тѣхна срѣда — като единственъ тѣхенъ стражъ срещу разрухата на днешната криза. Така, презъ изтеклата година, банката е дала нови заеми срѣщу поръчителство на 1122 занаятчии, 612 дребни търговци, 780 чиновници, 111 сѣмодни професи, 108 селски стопани, 146 работници и пр., или всичко 3024 длъжници.

Напредъ съ тая прѣка кредитна дейность, банката е взела живо участие и въ благоустройството и културно издигане на градъ Варна, като е дала презъ разни времена заемъ 150000000 лв. за изграждането на студентитѣ и топли морски бани и за окончателното завършване на театра.

Най-сетне, Варненската популярна банка въ последнитѣ две години пристъпи и въ областта на занаятчийското организационно дѣло — една трудно постижима задача при днешната стопанска стагнация. Въпреки туй, обаче, тя е успѣла вече да създаде 16 кооперации, производителни и за общи доставки — всички ръководени и контролирани отъ самата нея. Но въ тая нова насока успѣхътъ е постижимъ само при зорко внимание и предвидливостъ и обществена преданостъ къмъ предприетото дѣло. Ние не се съмняваме, че управителниятъ съветъ на банката ще съумѣе да прояви тия качества, както проявявалъ до сего непрестанни усилия и грижи за обща подкрепа на Варна и жителитѣ й, но затова пъкъ на гражданството и банковитѣ членове се налага дългъ и тѣ да дадатъ своята подкрепа и чрезъ своето прѣко съдействие улеснятъ разрешението на труднитѣ задачи. Въ това отноше-

Ст. Р. Карастояновъ

ТЪРГОВСКИТЪ ДОГОВОРИ и спогодби на България следъ войната и тѣхното значение.

Необходимо е да дадемъ преди всичко понятие за тѣхъ. Търговскитѣ договори уреждатъ отношенията между две страни въ търговията и мореплаването. Тѣ се отличаватъ отъ търговскитѣ спогодби главно по това, че уреждатъ стопанскитѣ отношения между странитѣ по единъ по траенъ начинъ и за единъ по дългъ периодъ отъ време, докато спогодбитѣ иматъ по краткотраенъ характеръ и уреждатъ само известни въпроси.

Търговскитѣ договори обикновено уреждатъ цѣлия комплексъ отъ стопански въпроси между две държави, като движението на лицата, на стокитѣ, превознитѣ средства и даже капиталитѣ.

Най-важната и сжществена частъ отъ търговскитѣ договори, къмъ която се проявява най-голѣтъ интересъ, това е взаимното намаление на митата, което държавитѣ си правятъ за своитѣ произведения. Тѣзи намаления се съдържатъ въ специални „списъци“, които сж приложени къмъ договора.

Вписването на дадено мито въ договора представлява неговото консолидиране (обвързване) т. е. това мито не може да бжде увеличавано. Обвързването се прави и по отношение на сжществувашитѣ низки мита (автономни мита), за да се запазятъ размѣритѣ имъ отъ увеличение впоследствие.

Практическото значение на консолидирането на митата е много голѣмо, защото осигурява една стабилностъ въ търговията.

При сключването на търговскитѣ договори, държавитѣ се ръководятъ отъ известни общеприети принципи, които съставляватъ основата на търговската политика. Най-важнитѣ отъ тѣхъ сж:

1) Равенство съ мѣстнитѣ подданици, т. е. еднакво трети-

ране на чуждитѣ подданици, кораби и др. съ мѣстнитѣ.

2) Принципъ на взаимността — държавата дава известно предимство само ако и противната страна прави сжщото.

3) Клауза на най-благоприятствуваната държава, т. е. право на ползуване отъ всички намаления на мита и такси, както и облагитѣ отъ всѣкакъвъ характеръ, които сж отстъпени на трета най-благоприятствуваната държава, която си е издействувала такова въ дадената страна, съ която сме сключили търговски договоръ.

Тази клауза има огромно значение за търговския обмѣнъ между странитѣ.

Но използването й въ пълнота представлява известни неудобства, че при намаления мита се засѣга мѣстното производство и фиска се ощетява, губи.

Затова се възприема тѣ наречения преференциаленъ режимъ (на предпочитателнитѣ мита), който се състои въ това, че отъ намалението дадено на една държава, не се позволява и на другитѣ договорителки да да се ползуватъ.

Така напр. даденото отъ Германия преференциално мито за българската царевица прилага се само за България, не и за царевицата отъ другитѣ държави, макаръ и тѣ да се ползуватъ въ Германия отъ клаузата за най-благоприятствуваната държава.

Въ Ньой победителитѣ следъ като ни отнеха плодороднитѣ земи — Добруджа и Тракия, следъ като ни наложиха непосилнитѣ репарации и контрибуции, обвързаха ни и въ търговско отношение. Съ чл. 151 отъ договора за миръ намъ се наложи да запазимъ въ тѣхна полза за срокъ отъ една година (до 9 августъ 1921 год.) дотогавашнитѣ вносни мита за тѣхнитѣ стоки, които внасятъ въ страната ни. Съ други думи останаха въ сила предвоеннитѣ търговски договори съ тѣхъ, благоприятни за тѣхъ, а пакостни за нашия фискъ. Това е препятствувало да бжде приложена нова митнишка тарифа у насъ, съобразно промѣнитѣ се условия и нужди на

Печатница Д. Тодоровъ, Варна

Акционерно Д-во за памучни преди „ЦАРЬ БОРИСЪ“

— ВАРНА —
Производство на първокачествени памучни преди — сурови, боядисани и избѣлени —
Телеграми: БОРИСЪ Телефонъ: 64 и 117

държавата ни. Съгласно чл. 147, 148, 149, 150 и 160 от същия мирен договор наложи ни се за един срок от 5 години, от влизането на договора в сила, вносът износът със съгласените страни „побдителски“ да третираме най-благоприятно, което се дава на която и да е държава, без, обаче ние да претендираме за нещо в замяна.

Естествено, тези ограничения се отразиха върху насоките на нашата външна търговска политика. И до 9 август 1921 год. не се е сключила никаква търговска спогодба между България и чуждите държави. След тази дата и до 9 август 1925 год. сключвани сж само временни спогодби по дипломатически път, сж ноти, сж: Норвегия, Германия, Унгария, Испания, Холандия, Австрия, Дания, Швеция, Турция и Швейцария. Тези спогодби, сж изключение на тези сж Турция и Германия, които сж замънени с редовни търговски договори — сж още в сила.

След 9 август 1925 год. сключени сж пак по дипломатически път, временни спогодби, които още сж в сила, сж: Палестина, Франция, Чехословакия, Италия, Англия и колонията й, Белгия, Албания, Япония, Летуния, Естония, Румъния и Съед. Щати. Сжщо така сж сключени пак такива сж Полша и Гърция.

Редовни търговски договори България след войната е сключила само четири: два сж Турция и един сж Германия. Сж Турция, първият договор е в сила от 1 октомври 1928 г., а вторият — от 1 януари 1931 г. Сж Германия — от 17 февруари 1933 г. и сж Чехославия през 1935 г.

Сж редовните търговски договори държавата само осигурява за нашия износ всички намаления в мита, дадени на нашите конкуренти в главните пазари за нашите стоки. Сж редовните търговски договори нашите търговски отношения сж чуждите държави се уреждат по един траен начин. защото временните спогодби могат всъгко да бждат денонсирани и да бждем злоупоставени в всеки момент и пазарите да станат за нашия износ недостатъчни.

При наличността на редовни търговски договори не бихме били под ударит на лошия режим, на който се подлагат държавите, които сж в бездоговорно положение сж чуждите държави, защото в повечето голми европейски държави има специални закони, сж които внос от страни, намиращи се в бездоговорно положение, се облага с много високи мита или подлежи на забрана.

При наличността на търговски договори бихме имали намаление на вносното мито и не би ни се възпрепятствувал износ в страни, където има пазар на нашите стоки. Пръсен е примера сж внос на яйца в Италия и Германия, където консолидираните мита се премахнаха под натиска на заинтересованите държави, наши конкуренти, и ние престанахме да внасяме яйца за там.

Бихме могли да сключваме нови временни спогодби, каквито никоя държава не сключва, без предварително уреждане отношенията си с редовен договор.

Бихме могли да намалим високите мита на индустриалните стоки, които внасяме.

Бихме могли по лесно да уреждаме най-трудните въпроси днеска за износната ни търговия за клиринги, за контингенти,

Д-ръ Г. Петковъ.

СТОПАНСКИ ПЕРСПЕКТИВИ

Констатацията на службата за финансови проучвания при Б. Н. Банка, какво през изтеклата 1934 г. стопанската конюнктура в България не е показвала никакви особени подобрения, е изпълно основателна. Нещо повече, би могло да се говори дори за едно по-нататъшно затъгане на кризата в сравнение с положението през предшестващата 1933 година.

Онова, което може да се констатира като никакво, макар и слабо, подобрение в цените на едро, както на земеделските, така и на вносните колониални стоки и сурови материали, е по скоро една привидна конюнктура Schein konjunktur. Увеличението сж 1 до 3 пункта в цените на едро през втората половина на миналата година се дължи на две съществени причини: 1) на неурожая у нас и наложилата се от това по-широка намеса на Дирекцията на хранително-лекарственото на населението, 2) Системата на премията при частните компенсационни сделки, чрез които изкуствено биват повишавани цените, както на износните, така и на вносните стоки. В крайна сметка това е едно изкуствено девалоризиране (обезценяване) на българския левъ спрямо който се и покачат съответните цени.

Като най-изразен указател за влошаване икономическото положение у нас през 1934 год. сж намаленията в стоковата циркулация, както при външната, така и при вътрешната търговия. Намалело е то же индустриалното производство по стойност и количество.

които обикновено се уреждат сж спогодби, приложени към търговския договор.

Въобще, изобщо резултата от сключването на редовни търговски договори за стопанството, за вноса, за вноса, би бил голми.

В вноса бихме получили по-голям сигурност и предпочитание. А в вноса — би се дошло до поевтиняване индустриалните произведения, като се дава, което е общоприето предпочитане само на главната държава — наша вносителка. Цялото стопанство би се оживило. Земеделското производство би могло да разчита на по-добри пазари и цени, като резултат на едни редовни търговски връзки, които обобсавят въобще стокообмъната.

Безспорно, индустриалното и занаятчийско производство в страната, би срещнало конкуренцията на чуждите стоки и в такъв случай би се наложило да се намалят цените. Но пък не бива толкова да се крепят нъкои индустрии на всяка цена, които нмат връзка с стопанството ни и обществения интерес, за сметка на които народа търпи още високите, недостъпни цени и скъпотията ограничава консумацията, а държавното управление се мъчи прадъ Рубикона да разреши голмия въпрос за приравняване цените на индустриалните и земеделски произведения, за да отговори на нуждите на народа.

По-ясно казано: редовните търговски договори биха допринесли за общото раздвижване стопанската дейност, когато сполучат да разширяват обмъната на България сж чужбина.

Това тръбва добре да се разбере и в това направление тръбва да се работи непрекъснато, планомерно.

А за земеделството се знае че 1934 год. ни донесе една от най-лошите реколти. Комбинирано това с чувствителното обезценяване на земеделските произведения, ни дава ясна картина за състоянието на земеделството — основния стълб на българското народно стопанство.

Поменахме за неофициално обезценяване на българския левъ чрез системата на премията при частните компенсационни сделки. Тази система, която фактически представлява пробив в монополната камбиална политика на Б. Н. Банка, бже съблзнила известни стопански сръди, които недавна се опитаха да сондират до колко би било възможно да издигнат тази система в обща камбиална политика на Б. Н. Банка. Тази последната предприе едно допитване по този въпрос до всички стопански сръди.

Свиканите, обаче, от Т. И. Камаши конференции можаха да преценят опасността от една такава промъна и се произнесоха за запазване досегешния монополен камбиален режим, към който, като коректив да остане системата на частните компенсационни сделки. Беше подчертано, че въпреки своите ограничителни пречки, все пак системата на контингентирание на вноса, а заедно с това и монополното опериране сж разполагаемите чужди девизи от страна на Б. Н. Б. е най-подходящата валутна политика за сега в България.

При стопанската несигурност днес на цял свят, България има върховната нужда от една здраво регламентирана валутна политика.

Несигурността в международните стопански отношения е най-характерния белег за общото състояние на световната криза днес. Този ноторен факт се дължи на безсилието и неефикасността на всички мъроприятия от голми и малки масшаб в различните държави за преодоляване на кризата. Наистина, нъкои страни и то предимно тия сж парламентарно-демократични режими, като Англия и доминионите й, скандинавските държави, отчасти и С. Щати регистрираха известно смекчаване на положението, обаче световно стопанската депресия е толкова голма, че това едва упражнява нъкакво въздействие върху общото състояние на световната криза.

Голмие опити на Рузвелтъ, въпреки изразходването на огромни сръдства, все още си остават без очакваните резултати. Безработицата там е огромна, социалните конфликти не престават. Индустрията и земеделството сж все още под знака на съществуващата депресия.

Стремежът на нъкои страни да оживят стопанството си сж изкуствени инжекции, като се прибъгва към девалоризиране (обезценяване) на националната монета (пръсия случай сж Белгия), показватъ безсходността на положението.

В нъкои пък страни, като Япония, Германия, Италия, където се сочи не известно оживление в отделни сектори на народното стопанство, това се дължи или на политиката на икономическа експанзивност, чрез системата на дмпинга да си завладяват нови пазари (Япония), или пък на засилващото се въоръжение в тия страни. Едното и другото, оба-

„ТЕКСТИЛЪ“

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО — ВАРНА

Производство на български белени и небелени платове, Оксфорди, швейцарски материи и пр. от собствените му предачни и тъкачни фабрики в Варна.

Телегр. адресъ: „Текстиль-Варна“ Телефонъ № 322

МОРСКИТЕ БАНИ ВЪ ВАРНА

Като се има предъ видъ, че през настъпващия летен сезонъ Варна ще бжде масово посетена от чужденци, курортната Дирекция при Варненската градска Община в желанието си да бжде подготвена и да отговори сж достоинство за репутацията, която нашиятъ младъ курортъ си е извоювалъ, е предприела редица ремонти и пристройки, които целят да създадат по-голми удобства на лътовниците.

Така напр., чувствашата се презъ разгара на сезона липса от кабин и дулабчета в морските бани ще бжде премахната, понеже ще се построятъ 250 първокласни кабин по протежение на наречените крила на постройките в централните бани. Съществуващите до сега дулабчета, които сжщо се указватъ недостатъчни, ще бждатъ раздвоени и в празниците между бетонните колонии ще се направятъ сжщо такива дулабчета за събличане, така щото общият брой на дулабчетата ще достигне до

3000. По тоя начинъ намира своето най-правилно разрешение и за въ бже кой ще се избъгне неудобствата е нъколко лица да поставятъ дрехите си в едно и същи шкафче.

Тъй като течещата вода в една отъ първите изобилности на културния човъкъ, особено презъ лътото, наличността на такава лъмо изобилие в Курортъ Константинъ, за създаване сж голми удобства тая годъ, чет прокарва водна инсталация, в всяка една отъ хотелските стаи на Св. Константинъ, за сжщо се инсталира и отрителна инсталация. В сж, станя ще бжди снабдена сж елегантна порцеланова ванна, за която презъ всичко време ще има течеща вода. Пръжа къв начинъ задоволява сж голмото желание на чуждите, които в последно време посещаватъ Св. Константинъ.

Реданцията

Йорд. Кръстевъ.

НОВА БЪЛГАРИЯ И НИЕ

И когато родната ни земя бже дълбоко напоена сж отрицанието на партизанщината и животътъ течеше подъ знака на една сива и отвратителна проза, все пак по разни краища на страната имаше малки сатирици, които мъждукаха и сждетелстваха, че не ще се сбъднатъ прокобите на онъзи, които вж заслъпления къмъ задоволяване лични и партийни сметки, тикаха държавата и народа къмъ погибелъ. Тъзи сатирици бже надхвърлили сж стотици провинциални вестничета, дъло на скромни ратници на перото, които намираха сили и мощъ

че, сж еднакво опасни за понататъшното влошаване на кризата, както и за засилване политическите конфликти и международна несигурност, като психологиченъ приносъ къмъ понататъшно влошаване на световното стопанско положение.

Все повече става ясно, че преживяваната криза не е нъ какво преходно влошаване на стопанската конюнктура, а единъ дълбокъ ссциаленъ икономически конфликтъ, изъ който свъта ще тръбва да дири своя изходъ по съвсемъ нови пътища и методи.

въ себе да търсятъ бисеръ в народната цълина, да го криватъ, да ги поссърватъ така да се запазва животъ в мая и сила за по-удобно и по-И тъзи скромни ратници, междувинциални журналисти, недръяха не заклеймено въскъдме, ксето ноще разрушаванашата сжщественостъ; не, вяха да не посочатъ въскъдложителна проява отъ материална и духовна култура — вж низините. Тъзи, оже народна душа имаше, усътъ къмъ здравето, непоквареното; имаше сж скрита сила, която по дътия тикаше къмъ заплетъ свсето, родното и вж вемесъ на многого сенторж и учение на рушители, вгаше родолюбие вж очевъ както вж дните на фанатизмъ. Разгърнете страниците, вж който щете провинциаленъ елксникъ до 19 май вжатурвидите кой е живълъ стварените болки, кой е работъ вж безшумно за българската оени тура и кой е сочилъ вж бжтъ къмъ свътлата за вж, ли нова България. Вж тоя вж дали читалищната идея нитъ застъпена и изнесена вж аквотъ

(Следва на 7-ма)

ЗАДРУГА

О. О. д-во не съюза на популярните бари Централна София; клонове: Варна, Бургасъ, Плевенъ и Пловдивъ

има следните отдели:

1. Зърненъ отдели — агентъ на дирекцията „низносъ“ вж цъла България, закупува отъ производителите храни за сжщата. 2. Събира и изнася на перативни начала яйца и грозде. 3. Строи на ративни начала електрически централи. 4. Доставка порчка: дърводълски, шевни, плетачни машини и др.

Варна: телефонъ 227, телегр. Сенсбанка

ЛИТЕРАТУРНА СТРАНИЦА.

орисъ Сакжзовъ.

ЛИТЕРАТУРНО ДВИЖЕНИЕ

То е твърде слабо у насъ — движението между писателя и читателя, т. е. оная духовна връзка и нужда, които каратъ сървия да произвежда, а втория — да дири и очаква произведението. Наистина, ние имаме много писатели и много читатели, но между тяхъ, едва има установени връзки, а ввече временни и случайни. Кой отъ днешните ни писатели е извънъ единъ посрбяненъ и широко кржгъ читатели и е станалъ насжщна жидя въ духовния имъ животъ?

Повечето сж като странни тници, които гостуватъ день пладне въ душата на читателя и после — до ново и слуино виждане. А нѣкои отъ хъ сж и безъ читатели, или четатъ само отъ колегитѣ, често тѣхни съперници — ъдко тѣхни приятели.

Защо това е така?

Причината е главно въ вреето, което днесъ преживѣва. А то е време рѣзко предно, съ сгжстено стопанско, шествено и политическо сѣржание, малко пригодено за литературно производство и обана. Нѣма ги вече онѣзи д-и, гато свѣтътъ бѣше въ заждането на нови понятия и еи, въ примамлива мжглявина нови предчувствия и настроения, които умѣтъ жадуваше схване и изрази, а сърдцето преживѣе. Отдавна мина тая агодатна романтична почва поетически концепции и метации, когато литературата, редъ съ науката, философия и публицистиката, дѣлѣше оцадъ въ духовния животъ обществото.

Сега е друго. Новото време, което нѣкога зирахме като руменеюща зозъ далечни хоризонти, е не предъ самитѣ насъ и да между насъ, съ всички свои триси и задачи, назрѣли и инали наложни на всички — едметъ на повсемѣстни расквания и разпавии. А разшението на тия надвиснали тачи буди у хората повече ятелно участие на ума и сърдго, волеви прояви на общесния духъ, отколкото мечтатност и литературни наснения. Едно състояние на актицизъмъ, въ което мисълъта е устремно насочена въ действие, а нуждитѣ и планията — къмъ настойчивъ емежъ за преобразувания и форми, съ очаквани облаги въ тѣхъ.

Очевидно, че на подобно сѣржание на духоветѣ подхожда вече публицистичноо слово, колкото художествената литература, т. е. словото на обшествената сентенция, която есъ владѣе мисълъта и настроенията на хората. То е, ето буди и ржксводи духотѣ, било писмено или устно, е литературата — художеснитѣ изваяния на словото. Какво трѣбва да се прави въ това положение? Кѣмъ ви способности и сръдства бва да прибѣгнатъ нагѣ писатели и поети, за да лятъ позицията си въ читателския свѣтъ и отворятъ единъ широкъ пѣтъ на литературвъздействие върху общестото?

Нека припомнимъ думитѣ на те: „Проникнете се дълбоко въ своето време, приобщете ду си къмъ ритма на неговия сь и вашето произведение ще е родено жизненосно и дио, и чтино отъ всички“.

Само литература, силно обана въ тенденциитѣ на деня, въ сѣст-яние да разшири

обхвата на читателитѣ си и да усили влиянието си върху тѣхъ. Ясни и схематични мисли, образи и чувства, извлечени изъ тревѣлленията на сѣвременността и изразени въ общественъ тонъ и стилъ — ето найподходящата литература за днешното време, най живата духовна връзка между тия, които пишатъ и тия, които четатъ.

Като казваме това, ние не разбираме, че литературата, за да спечели днешния читателъ, трѣбва да се превърне въ площаденъ клакйоръ на общественитѣ му и политически тенденции и настроения—да стане служанка на фактори вънъ отъ областъта ѝ. Ние говоримъ за литература, *пропита отъ духа на времето*, което не накрънява нейната художествена самостѣлностъ. Въ тся духъ именно сж казани и Гютевитѣ думи, които по-горе цитирахме. Въ тоя духъ бихме желали да проявятъ нашитѣ писатели и поети несъмненитѣ си дарования, а не да стоятъ затворени въ индивидуалистичнитѣ си преживѣвания, отжчудени отъ свежата струя на народния животъ, попаднали върѣдъ обезсилващия дѣхъ на службашкия и политиканстващия свѣтъ.

Ив. Василевъ *)

ХАЙДУШКА ПѢСЕНЪ

Ваклино моме, Ваклино, Ваклино, вакла изгоре; снеси отъ тукъ поминахъ на пѣтъ за равно Загоре.

Хайдутинъ друми не гони, хайдутинъ прѣко минава. Потърсихъ тиха заслона край село въ росна тинтява.

Съ бѣли котли на рамо, ти кротко мина край мене облѣкла черна долама, обула чехли зелени.

Поискахъ да ти продумамъ, поискахъ да те прекъгша, далечъ сръдъ буки и шума сълзитѣ да ти обѣрша.

Хайдутинъ либе не либи, хайдутинъ севда не гали; затуй край низки колиби отминахъ въ ниви заспали.

Ваклино моме, Ваклино, Ваклино, вакла кошута, отъ тука пакъ ще помина съ другари вѣрни хайдуги.

Когато майки юнашки развържатъ черни чумбери, когато майки сирашки забравятъ черни чемери.

ПЪРВА СКРЪБЪ

Минава жътвата сама разплела слънчеви кждрици, звучи великата земя звучатъ полюшнати пшеници.

Не помня оня кротъкъ день, когато свърнахъ по селата, но помня: слънце и коне звънци и пѣсни въ равнината.

Вървѣхъ по свѣтлата роса: възторженъ, радостенъ и силентъ; надъ мене: сини небеса, подъ мене: ниви и могили.

Но щомъ подигнахъ моя сърпъ за първа жътва въ равнината, усѣтихъ алената скръбъ на тежкодланитѣ си братя.

Познахъ жестоката печаль на кроткитѣ жътварски пѣсни; мълчи разбититѣ кавалъ, мълчатъ жътваритѣ унесени.

*) Селянинъ отъ с. Комарево, Провадийско. Поезията му е свежъ повѣтъ отъ полята и нивитѣ, една отъ най-чиститѣ и възторжени пѣсни на българската земя.

Стефанъ Ив. Стояновъ *)

Лѣто

Край черний пѣтъ изправени кръстци отъ снопи молитвено мълчатъ. Захожда денътъ въ пожарни планини и бавно тука умората се вече разхожда.

Въ мерата облакъ прахъ се вдига и не пада. . . Една рѣката леко диша. И цѣлата земя за жертвенитѣ рожби подъ топлото небе въздиша.

Вредъ морници съ ржце напукани пакъ хлѣба днесъ ще разчупятъ подъ звездитѣ, а на софрата плаха вошеница пѣтя ще освѣтлява на трохитѣ.

И пакъ ще се търкулне месецътъ нащърбенъ, ще спре надъ спящитѣ и надъ будни; и нови приказки сега той ще научи за хората и мжкитѣ имъ чудни. . .

Зеленитѣ ниви

Непрестанно цѣлувайте земята. Достоевски

Лежа на синуря и азъ цѣлувамъ трептящия изумрудъ на свежи класове. Душата ми е кжсче отъ простора, сръдъ който пакъ се гонятъ гласове.

И никой, никой каточе не бърза. — По-бавно ли земята стара се върти? Денътъ днесъ дверитѣ си ще затвори, последний гостъ щомъ млъкне, отлети

Лежа на синуря и пакъ цѣлувамъ трептящия изумрудъ на свежи класове; притискамъ се съ любовъ азъ до земята, а горе пѣкъ безкрая ме зове. . .

*) Роденъ въ Казанлъкъ, живущъ въ Варна. Завършилъ Лайпцигския университетъ съ докторатъ по философия. Сътрудничи въ разни списания, предимно детски. Издалъ стихотворна сбирка „Изминати пжтища“ (1929).

Хайдушка, моя равнина, земя корава, непокорна; сѣнувай: блѣнъ ѝ ведрина, сѣнувай: грейнали простори.

Скръбъ за тъмния ти жребий, за тебъ и твоя ликъ стуленъ; но знамъ, задъ слънчевия хребетъ наднича утрешния день.

Минава жътвата сама и дига тежкитѣ ресници; единъ полюшнатъ алень макъ цѣлува златнитѣ пшеници.

Стефанъ Станчевъ*)

ПРОЛѢТЬ

I

Звездицитѣ на ранна пролѣтъ, една на друга си говорятъ:

Н. ѝ прѣснахме елмазно злато, изъ планинитѣ, изъ полята.

Стопихме леднитѣ покривки съ дѣхътъ на нашитѣ усмивки.

И климнаха безбройни чашки кокичета съ вълшебни краски.

А въ клюнъ понесе малко птиче къмъ насъ първинкото кокиче...

II

Пакъ се върна бѣлата луна, сжцитѣ звезди сж на н-бето. Плиска се вълна подиръ вълна и едно и сжщо е морето.

Съ топли и познати думи пѣй пролѣтния вѣтъръ на душата, че една и сжща мисль зрѣй и опива съ радости сърдцата.

Оросява първитѣ цвѣта, плакне съ медовина свежи устни — въ синьото небе на пролѣтъта и орелъ крилетѣ ще отпусне...

III

Ти си мсето първо момиче, като първото ранно кокиче.

*) Живѣе въ Бургазъ—уредникъ на тамошната градска библиотека. Издалъ е до сега стихотворни сбирки: „Поломена стрелка“, и „Тракийски пѣсни“. Единъ отъ най-надежднитѣ поети на провинцията.

Отъ високо те зърнахъ — далечна, и нарекохъ те първа и вѣчна.

Предъ нозетѣ ти дари не сложихъ, но сърдце си за тебе обложихъ.

Питай всѣка звезда въ небето, питай кротко и тихо сърдцето.

Ще отвърнатъ — обичай го нѣжно, съ любовта на кокичето снѣжно...

Димитъръ Загорски*)

СКИТНИКЪ

Майко моя, свидна мжченице, не проклинай своя синъ невѣренъ,

че безъ туй на тжжна върволица менъ ме следватъ споменитѣ черни.

Три години скитникъ. волень ходихъ,

Орлови криле наширь разперилъ, изъ незнайни друмища пребродихъ

Нигде майко отдиохъ не намѣрихъ.

Знам, раздипля мжката ти гѣнки И гори ти на сърдцето рана, че не слушахъ клетви и придумки

та подъ роденъ покривъ да остана.

Да потъна въ дѣлничнитѣ грижи покрай свои, близки и другари и подъ схлупената стара хижа часъ да чакамъ сетенъ да удари...

Волна пѣсенъ въ клетка се не спира, Лжчъ отроненъ тѣне ли въ въ мрака?

та и скитникъ отдиохъ да намира тамъ кждето бащинъ домъ го чака.

*) Роденъ и живущъ въ Шуменъ. Плодовитъ поетъ. Пѣвецъ на едно радостно и бодро чувство къмъ живота — отражение на рѣдка сръдечна чистота.

Три години волень скитникъ ходя Тежки клетви ми душата люш катъ, Три години орисъ черна вода За другарка горда, непослушна.

Заранъ мене никой не изпраща Съ леки стѣпки, плахи и чевръсти,

Нито вечеръ либе ме посреща Менъ да гали съ тънкитѣ си прѣсти.

Скжпъ познайникъ порти не отвори, Та отъ пѣтя прашенъ и безкрвенъ

Да намѣри пристанъ и отмора Самъ-самичекъ скитника не знаенъ.

Нигде мене никой не причака До ми каже две три сладки думи,

Ни звезда нѣкаква сръдъ мрака Да проблѣсне надъ безкрайни друми...

Опустѣла мойта младостъ ранна. И на любе свидно чернитѣ кждрици,

Неспокоенъ пакъ ще си остана Болень скитникъ, като волна птица.

Димитъръ Сотировъ*)

Изъ „Вечери надъ човѣществото“

Не ще забравя нивга улицата съсъ оня камененъ затворъ, — не чезнете предъ моя взоръ, вий, спомени съ печал забулени.

Какво видя ти тамъ, душа, че се разтвориха тѣй скоро предъ тебе морнитѣ простори на вечерята и на свѣта?

Скръбъта на улицата свѣти днесъ въ тебе като черъ брилянть,

и спомняшъ си ти съ кръвъ облянъ паважа сякашъ отъ столѣтия.

О, кой съ утѣха ще стопи надъ тебъ надвесенитѣ гледчери

на миналото тая вечеръ обвила беднитѣ тѣлпи?

Ти помнишъ само мъртви устреми

и, като камененъ затворъ, свѣтътъ стои предъ твоя взоръ! Не ще забравя нивга улицата.

*) Роденъ въ с. Теодосиево—Г. Орѣховско. Нѣженъ и дълбоко замисленъ поетъ. Издалъ е стихотворна сбирка: „Пролѣтъ въ мѣнастира“. Въ стиха му звѣнти една сподавена неразгадана мжка.

Добринъ Василевъ*)

Пѣтътъ на човѣка

Връщамъ се назадъ въ миналото и навлизамъ на дълбоко въ детскитѣ години. Училищнитѣ дни изпъкватъ все по-ярко. И между тѣхъ пѣкъ изкача отражението на два образа, които сж се запечатали плътно въ паметъта.

То бѣше въ отдѣленията. Виждамъ ги, като че ли сж сега предъ менъ. Предъ моя чинъ седяха двама нераздѣлни другари. Отъ първото отдѣление до последния класъ на гимназията. Единиятъ се казваше Божанъ, другиятъ Грозданъ. По външностъ си приличаха много. Тѣ бѣха най-добре облѣченитѣ измежду всички други, защото и родителитѣ имъ бѣха заможни и видни граждани.

А сжщевременно, заедно съ отликата въ облѣклото, която

Роденъ и живущъ въ Варна: издалъ е до сега следнитѣ книги: „Die Lebensfähigkeit eines kleinen Volkes“ (Berlin 1914) „Къмъ отсрещния бръгъ“ (повестъ 1923). „По загубени пжтеки“ (разкази 1929) „Клетва“ (повестъ 1931) „История на Варна“ (романъ 1933), „Тресавище“ (романъ 1934)

неминуемо се налагаше на цялото отделение, двесте момчета изпълваха пред всички ученици и ученички ръко с своите знания и по-раншна подготовка, добита дома им, гдето родителите им полагаха особени грижи за образованието им.

Някакво признато от всички други превъзходство се носеше надъ отделението или класа, когато тръбваше да бждат изпитвани Божанъ или Грозданъ.

А попитах ли учителя при някой новъ урок за някой предмет или знание, което тепърва ще тръбва да се научи, то само тѣ да мата щѣха го знаят. И така очудваха другарите си и печеляха уважение. Въ игрите бѣха все наедно и си помагаша, като добри братя.

Следъ свършване на гимназията наедно заминаха за чужбина за да следватъ въ университетъ.

Годините отхвърляха назадъ спомените на една едва изживѣна действителност и вълните на живота мѣтахъ житейските лодки на двамата другари.

Понѣкога тѣ се загубаха отъ погледа ми. По-често срещашъ Гроздана. Той умѣеше по-лесно и по-здраво да гребеше. И по гребените на общественото течение по-често се виждаше неговата лодка.

Чуваше се, че прави голѣмъ напредѣкъ въ службата си и скоро получи едно важно мѣсто въ представителство на страната въ чужбина.

Името му на писателъ се носеше отъ уста на уста и въ негово лице виждаха единъ голѣмъ български художникъ на словото. А и въ обществените почини той биваше често единъ отъ първите.

Виждахъ ли Божана?

Да.

Прозъ войната, въ униформата, нейде въ Албания, следъ войната въ единъ южнобългарски градъ като сѣдия и после веднажъ въ родното ни мѣсто, доста опечаленъ и бедно облѣченъ. Следъ това го загубихъ и дори не чувахъ нищо за него.

Тая година се звахъ съ работа въ района на варненското пристанище и почти всѣки день слизахъ тамъ да уреждамъ подробностите по едно предприятие. Влѣзохъ въ връзка съ лодкари, рибари и моряци.

Единъ день единъ отъ тѣхъ ми разправи, че отъ скоро време единъ страненъ човѣкъ, съ прошарени коси, поокжсанъ въ облѣклото, идвалъ всѣки день на „английската скала“ тамъ гдето липованците рибари изтеглятъ своите лодки и мрежи на брѣга, сѣдалъ до бараката на „Яхтъ клубъ“, облѣгалъ се хубаво, мълчалъ и поцѣли часове гледалъ на вжтре въ морето. Не желаялъ да го-

вори съ никого, само отъ време на време, безъ да продума ни дума, почерпвалъ нѣкого отъ работниците или рибарите съ по нѣкоя цигара.

Заинтересовахъ се за тоя особененъ човѣкъ. Една сутринъ рано слѣзохъ пакъ на пристанището. Отидохъ до бараката на „Яхтъ клубъ“. Радостно се изненадахъ, като видѣхъ въпросния човѣкъ. Единъ отъ лодкарите ми кимна съ глава, въ знакъ, че това е именно човѣка, когото искамъ да видя.

Той седѣше неподвиженъ, погледѣтъ му бѣ вперенъ въ блѣскавата ивица море, осветена отъ слънчевите лъчи. Вгледахъ се добре въ лицето му. То ставаше постепенно по-бодро, по-свежо. Разтопената лава на слънцето извиваше по него отражението на „скрито, избухващо очарование“. Вѣтрѣтъ раздухваше косите. Гърдите дишаха на дълбоко.

Още едно вторачване и азъ познахъ моя съученикъ Божана.

Изненадахъ се и същевременно мжка сви сърдцето ми.

Той бѣ застарѣлъ; явно бѣ че прекарва дни на страдания и лишения. Отъ жизнерадостното и хубаво нѣвга момче, не бѣ останала ни една черта.

Не се доближихъ до него, не го заговорихъ. Разбрахъ, че той не желае никой да го смущава въ съзерцанието на тържествената утринна надъ мо-

Димитър Добревъ

Отливъ

Всѣки день плавните деца отъ бедните рибарски колиби, скжсани торбички обхождатъ брѣга и морето: — Когато следъ прилива настѣпва отливъ. Когато морето дълбоко издишва широка струя въздухъ, своите гърди.

Отливъ — !

О следъ прилива неизмѣнно следва отливъ! Следъ дълвката въздишка на морската стихия вѣчно влажния пѣсъкъ — отлива оставя безцелни съкровища. И бедните крайморци съ тѣжа по прилива събиратъ изленилите съкровища.

... И какъ може да се радватъ на отлива?

Приливътъ го вече нѣма!

Блѣсъкътъ е изгасенъ! ...

Отливъ! Отливъ!

О, Отливъ — !

Тишина и покой!

Само бледни раковини напомнятъ за смѣлия приливъ, скоро ще се свършатъ. . .

— Но —

Прилива ще дойде пакъ!

Защото:

Следъ отлива неизмѣнно следва прилива!

О, Отливъ — !

Тишина и покой!

*) Роденъ и живущъ въ с. Щръклево, Русенско. Издалъ е 4 книжки пѣсни (1933). Сантименталните му морски импресии и статии изкуството издаватъ нѣжна, безкрайно чувствителна душа.

рето, единствената му може би утѣха.

Връщахъ се наново въ града и на гарата купихъ вестникъ. На първата страница бѣхъ за втори пътъ изненаданъ. Прочетохъ:

„За български пълномощенъ

министъръ въ Атина е назначенъ досегашниятъ началникъ на протокола г. Грозданъ. Той Г. Асеновъ ще заеме поста на кѣмъ срѣдата на месеца долу бѣ и портретътъ му свѣтълъ погледъ, доводъ гордостъ.

КОЛОНА НА МЛАДИТЕ.

Петъръ Михаилъ

Малки поеми въ проза

Часовите на истината сж твърде къси за да познаешъ чрезъ тѣхъ величието на Оня, който е на всѣкъде.

* * *

Храмътъ е порутенъ.

Тамъ въ руините му — азъ оставихъ земните си богатства и сега съмъ самъ. Не идвай при мене, Храмътъ е порутенъ.

* * *

Чувашъ ли?

Гласътъ на усмотението ме зове на покой. Тамъ искамъ азъ да се притуля — въ тишината на старосѣята — за да чуя гласътъ на Оня, който ме зове. Ти остани. Тукъ е твърде примамливъ свѣтъ на живота. Има още да страдашъ — за да заслужишъ мистичния покой на бѣловласитѣ години. Тамъ азъ ще отредя мѣсто и за тебе — ако го заслужишъ. Чувашъ ли?

Гласътъ на усмотението ме зове на покой.

* * *

Когато азъ ти поднесохъ амфора пълна съ страданията на милионитѣ братя — за да се окжпешъ въ него, дано тѣ преродя и така очистена да посрещнешъ новия день — ти разлѣ всичко и днесъ си пакъ онази, каквато бѣше, когато азъ ти поднесохъ . . .

* * *

На всѣкъде и всѣкога ти си оставашъ все пакъ — жена.

Когато заника разтеле вуала на вечерния покой, вслушай се въ тишината на молитвения часъ, за да чуешъ пѣсенъта на милионитѣ, които оплакватъ любовта.

* * *

Погледни въ прозореца.

По стѣклата се удрятъ и умиратъ милиони мухи, — въ стремѣжа къмъ свовода. Мухи сме и ние въ борбата съ живота. Раждаме се и вървимъ напредъ — милиони безъ цель и пжтъ — и умираме, като мухи по бѣлитѣ стѣкла.

Погледни въ прозореца на живота — милиони мухи умиратъ безъ цель и пжтъ.

* * *

Остави ме самъ.

Азъ искамъ да служа на всички, които сж родени отъ майка. Защото тѣ сж моите братя. Азъ искамъ да бжда при тѣхъ.

Оставиме самъ.

* * *

Въ деня на твоя празникъ — азъ нищо не мога да ти поднеса — защото и одѣра на който почивамъ — и той не е мой. Нищо друго нѣмамъ освенъ себе си. А ти не търсишъ човѣка. Ти търсишъ звѣна на златния телецъ. Ного обичашъ ти. Отмени по нататѣкъ. Тукъ при мене е само размисълъ и страдане.

* * *

Каж ми майко, въ кой часъ на нощта ме роди?

Помнишъ ли?

Не ли въ черната минута преди петлитѣ да пропеятъ — за да пропждатъ седемтѣ вещици на живота? Коя отъ тѣхъ бѣше най-близо до тебе, та ми отреди най-скжпата прокоба — борба и страдание? Така азъ повече те обичамъ, защото такава е била волята на Оня, който е отредилъ най-голѣмата награда за мене, — борба и страдание. Когато мжката на честния трудъ измори вашитѣ мисци, а нощта приюти тѣлата Ви за кошмаренъ сънъ — не очаквайте мои скърбни, бедни братя утрото на новия день.

Влѣхвите още въ полунсѣтъ опѣха новия Богъ.

* * *

Храмътъ е пустъ.

Страшно и блѣдно отекуватъ жертвенитѣ пѣсни нѣ иерофанта. Защо сме само той и азъ?

Ей, мои морни братя, елате да се молимъ за смъртъта на Бога.

Не чувствувате ли — той пакъ се роди.

* * *

Ще минатъ години.

И когато за отхождането ми възвестятъ чрезъ бавни, отмиѣрени и тѣжни звуци, азъ знамъ, ти нѣма да въздѣхнешъ отъ болка — защото една верига ще се разкжса за да те освободи.

Тогава ти ще въздѣхнешъ дълбоко — отъ радость . . .

* * *

Въ часа на заника, когато сѣнките се изгубятъ, ний ще седнемъ уморени отъ полския трудъ и ще слушаме биенето на хлопатаритѣ, а въ покоя на вечерната ще чувствуваме джха на Оня, който е съ насъ — въ часа на заника. . .

* * *

Когато четката на времето посребри косата ми, ний ще седнемъ изморени единъ до другъ, а ти въ блаженно смирение ще слушашъ да ти говоря за Оня, който е въ насъ — когато четката на времето посребри косата ми . . .

* * *

Когато ти кажа: „Исправи челото си, слънцето скжси сѣнките на дърветата и тѣ показватъ пладне — на живота — трѣбва да си починемъ“ — тогава ти седни до менъ, разтвори книгата на живота и чети, чети страниците на миналото. Азъ ще слушамъ унесенъ въ него, а ти чети, чети страниците на миналото . . .

* * *

Наврѣстенъ бѣхъ още, когато дочухъ зовътъ ти — зовъ за бранна жертва. И азъ дойдохъ предъ твоите двери родино — майко. И тамъ въ крѣвна бранъ хиляди твои чада паднаха въ полето на частъта. Ще бждемъ ли щастливи да чуемъ зовътъ ти — зовъ за саможертва? Ще бждемъ ли пакъ щастливи? Защото най-първи сж снези-то съмъ твой синъ. Това е най-голѣмата ми награда, — да бжда твой синъ.

* * *

На твоятъ езикъ говорятъ боговетѣ. Ти нѣма да склопишъ ресници — защото си безсмъртна.

Родина — майко!

Ив. Н. Бакърджиевъ

ИСТИНСКАТА ЖЕ

Ти ли си моя добра която винаги въ трудни ти ми помагашъ съ своите бри съвети. И действителна бѣше тя, влѣзла неувѣ въ стаята, съ винаги миленого усмивка и тѣй важна и догъща се съ китна грация. безъ Да мили, това съмъ азъ, рад-та ржководителка, която взета ги ти е давала съвети о па-най-добри. Фатално за теавот е било твоего непослушрок-но сега, въ своята мжкѣ, азъ ще ти бжда полезна и щеа. покажа истината. Нѣм

Ти търсишъ жената ние, тинската жена, която може... к-те ошастливи, да ти донеситѣ тинска радость, по-силна... човѣшките страдания Ти еща сишъ душата, която може да м-проникне въ твоята душа. ис-се вгледа въ най-потайни отъ кжтчета, за да ти угоди. Не търсишъ майката на тв-деца, която ще влѣе въ е пр-та душа вашиятъ духъ, като изтънченъ, съ чудното ми-ние на художникъ ще се аехъ вашето азъ, но съ по-из-четка и съ по-голѣма ум-Да, азъ търся жената. ми р-за на която се крие въ пог-но дали тя притежава калва-чества, — възъ незная ми-страхувамъ да я търся вка-могни ми, о! моя довер-Прод-да открия жената, ист-ъ да жена. резъ

Да вървимъ тогава, ми а нощ-тя. Прегърни ме, защото те отнеса много далечъ. азъ и-Вънъ бѣше мразовитна ина (Колко е студено през по ру-азъ! гемеи)

Потърпи малко, следъ мна п-ше бждемъ въ страната нѣхъ-ното слънце, кжжето ноще, да-та е опиянена отъ на, кж-амьгл-лѣто.

Слѣзохме въ една пр-ниж-долина близо до мжкѣ до-то блѣстеше съ ослѣ-ипѣха-блѣсъкъ на слънцето. зха... Наоколо портокалеви Слѣ-монови дървета, отруна на за-плодъ, а между тѣхъ гласно

кошници пѣятъ страстни
сни и събиратъ плодотѣ.
Влѣзохме въ единъ паркъ,
то бѣше много красивъ съ
итѣ вѣковни дървета, цвѣ-
и морави. Но не това ме
ересуваше тогава. И азъ я
итяхъ съ възбуда. Кжде е
ната, която носи образа на
ето азъ?
Тя е въ този дворецъ, коитъ
вижда и сега ще излѣзе въ
рка.
То да ме разсѣе тя ми по-
ваше красотата на тази земя.
Зададе се по алеята една де-
вка, която вървеше съ леки
расиви крачки.
Моята фея ми пошепна: „Тази
войка е господарката на за-
ка, — вгледай се добре и ще
дишъ, че тя носи образа на
оето азъ“.
Действително тя бѣше кра-
ва, съ чудна фигура и омай-
лице. Нейнитѣ очи бѣха
сини отъ небето. Нейнитѣ
си бѣха руси, съ чудни па-
ви кждри.
О! тази е жената, истинска
жена, която ще обичамъ,
и! Тя е богата, красива и
и нежна!
Моята фея се обърна къмъ
войката — господарката на за-
ка и й каза:
— Той носи вашиятъ образъ въ
ето сърдце и копнѣе по-
тъ. Искате ли да го ошаст-
вите?
Но кой е той. Не е ли обик-
венъ смъртенъ? Безъ титла,
вестностъ и богатство.
О! такива личности, съ без-
авно име, безъ богатство, на-
засѣгатъ. Азъ копнѣя за
даръ на славни подвизи. Азъ
инѣя за именитѣ мжжъ. Азъ
инѣя за богатство, което
си радости.

ЕДИНЪ СТРАНЕНЪ СЪНЪ

Прости имъ Господи,
защото тѣ не знаятъ какво
правятъ.
Много дни се бѣха измина-
отъ тогава... а за менъ все
е беззвездни бѣха нощитѣ,
тъ радостъ и слънце — утрото.
Взета отъ горчива мжка,
то падахъ на колѣне предъ
кавото пламъче на кандило-
проклинахъ човѣка, когото
ахъ повече отъ всичко на
та.
Нѣма възмездие, нѣма про-
ение, — се провиквахъ азъ.
... когато се успокоявахъ,
литѣ застивахъ на морнитѣ
очи... тогава потрепвахъ...
рещашъ погледъ отъ Бъ-
ята майка... страшниятъ бичъ
съвестята шибаше мисълта
... искахъ да бѣгамъ, далечъ,
потѣна нѣкъде дълбоко...
— Не проклинай, а постарай
да простишъ! — нашепваше
нѣкакъвъ вътрешенъ гласъ.
й като червей гризѣше сър-
о ми... смучеше раната ми...
таехъ противъ него... искахъ
го изтрѣгна... да го унищо-
Тогава... като че ли бол-
а ми растѣше повече и по-
е, погледѣтъ ми на ново се
палваше за мѣсто... а уст-
тъ ми се свиваха въ горчива
ивка, и повтаряхъ:
— Проклетъ да бжде, про-
та да бжде.
Презъ една подобна мжчи-
на нощъ, сънувахъ страненъ
сънъ:
Бѣхъ на върха на висока
нина. Около менъ шуртѣше
ело ручейче... цвѣтѣха мод-
теменужки... птички пѣеха
емна пѣсенъ.
Бѣхъ близо до огненото
ице, далечъ отъ мъгливата
нина, кждето живѣха люде
замѣглени погледи, злорадъ
усмивки, съ сѣскащи като
ги змии души...
амъ долу въ низината, едни
силѣха съ хули... други ме
рѣха...
— Слѣзъ долу, ти не си до-
ина за тая висота! — викаха
огласно майка и синъ.

Моята фея и обърна гърбъ,
хвана ме подъ ржка и си оти-
дсхмѣ отъ парка.
„Тя, тази девойка е суетна
и безъ сърдце. У нея нѣма
привързаностъ и душата на ис-
тинската жена. Да бѣгаме отъ
тукъ“.
Наблизо край морето имаше
красива вила, съ хубава гра-
динка.
Феята ме въведе вътре въ
градинката. Излѣзе една де-
войка съ почти сжщиятъ
образъ, но съ лице на курти-
занка.
Моята фея ми пошепна:
„Тази девойка е раздала плѣт-
ски радости на много мжже,
но всички я отбѣгватъ, защото
е продажна и безъ честъ.“
Тя носи твоя образъ, но бѣ-
гай отъ нея. защото носи не-
щастие и позоръ.
Сега да се върнемъ въ твоя
роденъ градъ — азъ ще ти
покажа твоя образъ не въ бо-
гатство, не въ замъкъ, но съ
честъ! Тя съ радостъ би се
сгушула въ твоитѣ прегрждки
и би ти дала деца съ вашия
духъ. Тамъ ти ще намѣришъ
истинската жена.
Съ радостъ минахме къмъ
моя роденъ градъ. Спрѣхме се
предъ една скромна кжца.
Тя живѣе тука, твоята избра-
ница. Тя носи твоя образъ на
твсето азъ, но тя ще те бича
и ще бжде готова да се жер-
тува за тебъ. Тя е твоята ис-
тинска жена, която ще бжде
щастлива отъ твоитѣ ласки и
и винаги нежна къмъ тебъ.
Твоята мжка за прехрана тя
ще ти облекчи съ нежната си
усмивка и вѣрата въ тебъ.
Вземия! Азъ ти я давамъ въ
даръ и бжди щастливъ!

Петъръ Стжповъ

Една пакостъ за езика ни

При едно по подробно и дъл-
боко вникване въ нашия кул-
туренъ и общественъ животъ,
ще установимъ (констатираме),
че българина възприема твърде
лесно, често съ въодушевление
(ентузиасъмъ) чуждитѣ вѣяния
— отрицателни и положителни.
Едно психологично вникване,
обаче, въ тая особеностъ на
българина, съответно (респек-
тивно) на интелигенцията, ще
ни увѣри, че това западно влия-
ние е обикновено повърхност-
но, подражателско. А това е,
защото ние, като по некулту-
ренъ народъ, съ своето подра-
жение се голѣмѣемъ (паради-
раме), че ужъ сме наравно съ
западния европеецъ! Изобщо
това леко подражание се е от-
разило върху прихологията на
интелигента ни; той по-вече се
голѣмѣе (парадира) и подра-
жава, отколкото е дълбокъ,
начетенъ и разсѣдливъ водачъ
на народа си. Даже единъ нашъ
есеистъ (писателъ на кжси
философски и литературни
въпроси, описи — речникъ на
Ст. Младеновъ, стр. 186), а
именно г. професоръ К. Гълъ-
бовъ отива твърде далечъ въ
своитѣ заключения: „Изобщо
взето, българскиятъ интели-
гентъ не е мислещо сжщество.
Не обича да мисли, защото,
както изглежда, мисленето е
съпроводено съ мжка за
мозъка му“...
На тая повърхностностъ и
голѣмѣене се дължатъ много
пакости, които сж се загнѣз-
дили въ нашия общественъ и
културенъ животъ. Една отъ
тия пакости е и поклонението
предъ чуждицитѣ, които пра-
вятъ нашата хубава речъ и
писменостъ неясни, тромави,
неточни...
Чуждици употребяватъ най-
вече тия, който искатъ да ми-
натъ за интелигенти съ „евро-
пейски духъ и култура“! Тия
свои качества, навѣрно, тѣ не
могатъ да покажатъ по другъ
начинъ! Макаръ, че за хиляди
чуждици си имаме точни и зву-
чи български думи, предпочи-
татъ, по казанитѣ горе причини,
неяснитѣ за широкія кръжъ
слушатели и читатели чуждици.
Това поклонничество е станало
повсемѣстно явление и се от-
разява твърде неблагоприятно
за речта и писменността ни,
тъй като ги отдалечава отъ
говора на българския народъ.
Не може читателя съ речникъ
въ ржка да чете полубългар-
ското изкълчено писмо на „евро-
пеизиратата“ интелигенция.
Другъ е въпросътъ, ако ние нѣ-
махме свои думи, както е случая
съ нѣкой научни термини и
имена на технически изобрете-
ния.

Известния борецъ за родна
глава... сякашъ пробудена отъ
сънъ, погледнахъ наоколо...
— Помогни имъ, помогни имъ!
— шумѣха боровѣтъ и елхитѣ.
— Прости имъ, прости имъ!
— ми нашепваше всѣко клонче,
всѣка вейка...
Тутакси, нѣкакъ страшно
зашумѣ и гората. Кукувица за-
пѣ отъвѣдъ рѣкичката.
Изтичахъ бързо до пропа-
стѣта. Повдигнахъ майката и
сина отъ земята...
Поднесохъ имъ съ шепа вода
отъ близкия бистъръ ручей...
капнахъ бѣли сълзи въ слѣпи-
тѣ имъ очи... после въ кърва-
витѣ рани...
— Коя си ти, бжди благо-
словена! каза съ треперящъ
гласъ майката.
— Азъ съмъ тая, която пре-
чистя мжтната съвестъ... Азъ
нося миръ и щастие всрѣдъ хо-
рата...
— Какъ е твоео свѣтло име?
— Азъ съмъ Благовѣстѣта!
— Азъ съмъ прошката.

речъ, г. проф. Ст. Младеновъ
подкрепенъотъ не малко наши
писатели и езиковедци (поф. А.
Т. Баланъ, Ст. П. Василевъ и
др., които въ хубавото списа-
ние „Родна речъ“ вече осма
година се борятъ за бълмарска
ясна и чиста речъ), та въ една
своя статия (сп. „Родна речъ“)
професора казва: „Злоупотрѣ-
бата съ чужди думи е лошъ
признакъ, признакъ на недоста-
тъчно умствено и нравствено
образование, на недоученостъ и
на лоша отхрана, при която
само, човѣкъ може да се срами
отъ своитѣ родители и отъ тѣх-
ния езикъ“.

Много често тия поклонници
изпадатъ въ смѣшни положе-
ния, подобно на Алековия „Бай
Ганю“, като слагатъ не на
мѣсто „чуждинска смѣтъ“, как-
то се изразява професоръ Мла-
деновъ.

Особено много чуждици се
срещатъ изъ вестници и списа-
ния. Освенъ на изтъкнатитѣ
причини, това се дължи още и
на бързина, на лошъ преводъ
(нашитѣ ежедневни вестници се
списватъ $\frac{1}{3}$ съ преводни рабо-
ти) и на недостатъчно позна-
ване на езика ни. Поф. Гавр.
И. Кацаровъ намира особенъ
грѣхъ на вестницитѣ въ упо-
трѣба на чуждици и неправилни
изрази.

За да пояснимъ и конкрети-
зираме нашитѣ мисли, ще пре-
ведемъ нѣкои общоупотрѣбями
чужди думи, съ които не малко
българи обичатъ да си служатъ:
структура — устройство; база
— основа; експозе — изложе-
ние; плекдирамъ — защитавамъ;
кауза — дѣло; скюблименъ —
възвишенъ; концепция — схва-
щане; инструкции — наставле-
ния; конвенция — спогодба; фун-
даментъ — основа; кондензира-
но — сгжстено; аргументъ —
доказателство; имитация — под-
ражение; ресоръ — ведомство;
игнорирамъ — пренебрегамъ;
експортъ — износъ; корупция
— поквар; примитивенъ — първо-
битенъ; абсурдъ — измислица;
активенъ — деятеленъ; агре-
сивенъ — нападателенъ; ароган-
тенъ — дързъкъ; приемъ —
похватъ и мн. др.

Проф. дръ Стефанъ Младе-
новъ въ своя речникъ („Хе-
мусъ“) е извлѣкалъ надъ 8000
чуждици, които, кога по често,
кога по рѣдко, се употребяватъ
отъ образовани, полуобразовани
и съвсемъ необразовани люде.

Много жалко е напимѣръ, че
нашитѣ критици, философски
писатели и стопански деятели,
почти всѣкога пълнятъ писани-
ята си съ чуждици, макаръ, че
за много и много понятия си
имаме хубави български думи;
съ това само правятъ стила си
мжчно разбираемъ и съчине-
нията имъ не могатъ да изи-
грятъ тая роль, която авторитѣ
си поставятъ.

Наистина несъзнателно се
употрѣбяватъ отъ всички ни
чужди думи, които сж добили
у насъ вече гражданственостъ.
Това не е толкова опасно и за-
укоръ. Лошо е, когато нарочно
трѣсимъ чужи замѣстници на
български думи, за да изтък-
немъ своята „ученостъ“. А най-
често, вмѣсто това, ставаме
смѣшни, както героя на Миха-
лаки Георгиевъ — Пенчо, който
отишълъ да преброява населе-
нието въ Глиенъ-Долъ и е дър-
жалъ една „интелигентска речъ“
изпѣстрена съ всевъзможни
чуждици...
Езикътъ ни трѣбва да се
пази отъ всевъзможнитѣ затъм-
нявания съ чужди думи. Това
е най-вече дългъ на писатели
и журналисти.

*) Роденъ и учителъ въ Търговище.
Младъ и обещаващъ белетристъ.
Отъ разказитѣ му струи непосред-
ностъ и първична сила.

Георги Н. Сапуновъ.

НАРОДНАТА ПѢСЕНЪ И ЕСПЕРАНТО

Въ народната пѣсенъ сж от-
разени тжгитѣ, неволитѣ и ра-
достнитѣ настроения на човѣ-
ка, тъй както бѣлитѣ лилии,
небесниятъ лазуръ и пѣстрокри-
литѣ пеперуди се отразяватъ
въ тжхитѣ води на кристално
планинско езеро.

Много народи сж проявявали
своя духъ въ материална и ду-
ховна култура и следъ това сж
изчезнали.

Въ народнитѣ пѣсни, обаче,
сж запазени споменитѣ за тѣх-
ния животъ, подвизи и нрави,
както тѣхнитѣ скжпоценности
и злато сж запазени по гро-
бове и могили. Мждростта и
прелеститѣ, които се крятъ
въ народнитѣ пѣсни, биха мо-
гли да затрогнатъ не само на-
рода, на чийто езикъ сж пи-
сани, но и всѣки отдѣленъ чо-
вѣкъ.

Съзнавайки това, германски-
ятъ музикаленъ деецъ и кри-
тикъ Дръ Паулъ Бюнеманъ е
составилъ сборникъ отъ най-
хубавитѣ народни пѣсни, въ
които е представено поетично-
творчество на 57 народности въ
127 нотирани пѣсни съ текстъ
преведенъ на Есперанто. Пред-
ставени сж не само най-хубави-
тѣ пѣсни на известни намъ евро-
пейски народи, но и такива на
свършено далеко стоящи отъ
Европа, напр.: хавайски, маор-
ски, хебридски, явайски, китай-
ски и др. Съставителътъ Дръ
П. Бюнеманъ е изпълнилъ ве-
ликолепно своя тежъкъ трудъ.
Представени сж и 3 български:
„Що ме мжчишъ Яго“, „Рад-
кина майка“ и „Ганинитѣ очи“.
Съ това нашитѣ пѣсни мина-
ватъ тѣснитѣ предѣли на
нашата малка страна, разуча-
ватъ се и отъ други лица и
се пѣятъ навсѣкжде гдето се
живѣе и пѣе.

Миналата година тия пѣсни
бѣха пѣти отъ оперни пѣвци
въ Естонския народенъ теа-
теръ.

Музиката е универсална, а
Есперанто е интернационаленъ,
само при тѣхното съединение
се добива истинско съзвучие,
яснота и наслада.

Христо Р. Карастояновъ

КУЛТУРНО - ПРОСВѢТНАТА ДЕЙНОСТЪ

на българската кооперация

Съ разумното и планово про-
веждане на културно-просвѣт-
ната дейностъ въ българската
кооперация отъ срѣдствата на
културнитѣ й фондове, които
се набиратъ отъ установенъ
процентъ по уставъ върху го-
дишнитѣ печалби, независимо
отъ онѣзи пера, които ежегод-
но се вписватъ и гласуватъ въ
бюджетитѣ на кооперациитѣ
за културни и социални-общес-
твени начинания, българската
кооперация въ всичкитѣ й раз-
новидности е и може да бжде
единъ действителенъ духовенъ
— културенъ центръ.

Социалната структура въ
членския съставъ на българ-
ската кооперация, която е при-
ютила въ себе си граждани отъ
всички категории дава пълна
възможностъ за една най-раз-
нообразна културно-просвѣтна
работа.

Една планова и системно ди-
рижирана дейностъ отъ първи-
тѣ кооперативни и стопански
деятели въ кооперативитѣ, ще
допринесе за уясняване на мно-
го отъ причинитѣ, които спо-
собствуватъ за днешното видно
тежко състояние на стопанско
затруднение на болшинството
имъ членове.

Чрезъ едни точно установени
и организирани по програма
беседи отъ видни обществени-
ци, засѣгащи въпроси отъ вси-
чки области: стопански, коопе-

Инж. химикът Д. Поповъ

ВИДЕНО И ЧУТО

Плтувахъ по презбалканската линия. Въ Ст. Загора валеше дъждъ. Въ долината при Тулово и Джово ръмбеше, а въ Балкана пълпяха мъглитъ къмъ върховетъ на планината. Влакътъ профучаваше презъ тунелитъ и размъсваше парата си съ мъглата. На гара Кръстецъ подухваше вѣтеръ, а следъ Бѣзовецъ свѣтна слънце: топло и приятно, макаръ че бѣше декемврий. По севернитъ склона на планината се бѣха вдигнали мъглитъ и отлетѣли къмъ върховетъ. Гората бѣ свѣтнала като презъ ранна пролѣтъ. Всички пѣтници залепнаха по прозорцитъ. Човѣкъ неволно търсеше между голитъ храсти на линията цѣналия кукурякъ. Трентъ летѣше надолу. Стигнахме Пляковци. Селото, както бѣ окжпано въ свѣтлина, правеше впечатление съ своитъ хубави и високи къщи и хотели, съ църквата въ сръдата, на хубаво, чисто швейцарско градче. Следъ престоя трентъ пакъ полетѣ покрай рѣката надолу изъ живописната долина. Наближихме красивата Тръвна. Въ самото начало на градеца се вижда фабриченъ куминъ, а по-нататкъ къмъ сръдата се извишава твърде високия желѣзобетоненъ куминъ на електрическата централа. Горѣ се вижда корпуса на текстилната фабрика. На гарата липсва обикновеното оживление презъ курортния сезонъ.

При насъ, отъ тукъ се качиха двама пѣтници. Както се разбрахме отпосле, единиятъ бѣше фабрикантъ отъ Тръвна, а другия инженеръ отъ Министерството на съобщенията, командированъ по работа изъ тоя край. Заприказвахме се за времето, плтуването и пр.

Заговорихме за Тръвна. Азъ запитахъ за фабричитъ кумини които видѣхъ. Фабриканта ми обясни, че първиятъ е билъ на малка фабрика за мармалади и компоти, а голѣмия на електрическата централа. Освенъ текстилната фабрика за вълнени платове, имало още една малка за копирени издѣлѣния. „Тия фабрики даватъ най-много препитание на трѣвненци, добави той. Ако не бѣха тѣ, голѣма частъ отъ жителитъ на града трѣбваше да търсятъ другаде прехрана.“

Както му е реда, отъ единъ въпросъ минахме къмъ другъ. Показа се нѣкакво шосе и фабрикантътъ ни разправи, че сутринта е билъ въ Габрово и съ автомобилъ дошълъ до Тръвна и то за тройно по крат-

ративни, финансови, здравни, семейна и общественна педагогия, санитарна — здравеопазна и др. ще се възпитаватъ гражданитъ за новото кооперативно общество.

За формирането на едно повисоко културно отношение у българткитъ кооператори къмъ проявитъ да остане обществения ни животъ, да се установи начина, възприетъ отъ нашитъ столични кооперативи на сближаване кооператоритъ съ дѣлото на българския театръ, кждето се творятъ духовни ценности, отразяващи българския битъ. Кооперативитъ да ангажирватъ за членовѣтъ си безплатно спектакли.

Сжщо така една друга грижа сж създаването на детскитъ градини и ученическитъ кооперативни общества.

Още по-наложителни и необходими сж честитъ срещи и конференции на по-буднитъ и дейни членове въ отдѣлнитъ кооперативи, отразяващи идеологията на едно благородно и човѣчно дѣло, каквото е копнежътъ на свѣтовната кооперация — миръ и благоденствие за всички хора на земята.

ко време, отколкото обикновено. Причината била доброто шосе, което се поддържало винаги въ изправностъ отъ единъ добросъвестенъ кантонеръ. По тоя случай се заговори, не би ли могло да се заставятъ по нѣкакъвъ начинъ и тия кантонери, които не сж добросъвестни, да поддържатъ участъцитъ си въ сжщата изправностъ? Ползата отъ това е очевидна за всички. Автомобилитъ си той самъ каралъ и се чувствувалъ само тогазъ сигуренъ въ пѣтя, когато е самъ на кормилото, не вѣрвалъ на никакъвъ шофьоръ. Следъ всички катастрофи, на които причината е това бързо превозно сръдство, ще се съгласимъ май всички съ мнението на нашия съпѣтничъ.

Минахме Дръново и пакъ продължихме надолу. Отъ лѣво се мѣрна грамадната сграда на вагонната фабрика. Праздна и пуста вече повече отъ година.

— Не може ли, заговори пакъ фабриканта на инженера, да се използва тая фабрика отъ държавата. Защо да гниятъ тукъ милиони капитали на вѣтъра, а въ Дръново толкова души да прекарватъ безъ работа. Когато идите въ София, напомнете тамъ въ Дирекцията на желѣзницитъ за нея. Нека я купи държавата и превърне въ държавна работилница. Тамъ горе може-би не се сещатъ за това при всичкитъ си добри желания, но ние, който минаваме тѣ често покрай мъртвото здание, не може да не дойдемъ до тая полезна мисль! И въобще, прибави той, тамъ горе има нужда покрай бурното за оплаквания до министъръ председателъ и едно за съобщаване на нови идеи.

Има много хора съ буденъ и изобретателенъ умъ, които често попадатъ на щастливи идеи, безъ да могатъ да ги осъществятъ, а и не могатъ и да ги съобщатъ на другитъ. Защото нѣматъ обичая да пишатъ или не могатъ да пишатъ по вестницитъ, други пъкъ отъ практиката идватъ до нови открития. — И за да се обоснове по-добре той ни наведе при мѣра изъ своята практика въ фабриката.

— Много нови работи, каза той азъ съмъ научилъ отъ самитъ работници. Като обиколя залата, въ която се работи, азъ забелязвамъ, кой какъ работи и кой е достигналъ до едно по голѣмо постижение. Следъ това се спирамъ при него и го наблюдавамъ продължително време безъ да му кажа нѣщо. Това трае, докато схвана новото; което той е въвелъ. Следъ това вече издавамъ заповѣдъ: всички ще работятъ така и така.

Едно бюро за нови идеи ще има на първо време, па и после работа не винаги съ обмислени и зрѣли работи. Ще се явятъ много грандомани и манияци съ какви не новости, негодното, разбира се, ще се изхвърли, а годното, макаръ и много порѣдко, ще се изследва добре и ще се приложи на практика. Нека не се мисли, заключи той, че само по канцелариитъ горе се мисли и, че тамъ е само умътъ на тая страна.

Разговорътъ пакъ се върна върху автомобилнитъ съобщения, запита се, какво става съ закона за урегулиране на автомобилното движение, за да не конкурира желѣзницитъ. Инженерътъ ни събщи, че законопроектътъ се работѣлъ и едно отъ главнитъ му постановления щѣло да бжде: извѣстни линии между опредѣлени пунктове ще се даватъ

*) За частие, тая идея е вече осъществена. Фабриката е вече купена отъ държавата и трѣбва да работи отъ началото на мартъ.

на концесии при строго опредѣлени предварително цени въ задължението, концесионерътъ да поддържа постояненъ рейсъ.

Отъ автомобилитъ се заговорихме за горивото имъ, а отъ него — за родното гориво. Попитахме инженера, какво става съ тоя въпросъ, който отдавна е подиганъ у насъ. Той ни отговори, че съ този въпросъ нищо не се прави, защото тѣй не билъ още достатъчно проученъ. Изглеждаше, че леко е погледнато на него. Инженерътъ бѣше младъ човѣкъ. Мене ми се струва, че той не е запознатъ добре съ тоя въпросъ. Въпросътъ за родното гориво не е скорошенъ, нито пъкъ не е непроучаванъ. Още преди десетина години се правиха опити по начина на нѣкои остарѣли фабрики, за каране моторитъ съ 96% денатурирнъ спиртъ. Дори се смѣтаха тогава тия опити за доста сполучливи, особено следъ присмѣсването имъ съ 20% съ бензинъ и боядисване съ боя, за лесно разпознаване. Министерството, за да насърчи употребата на това гориво, намали значително акциза на спирта, за да се получи конкурентно-способно гориво. За проучаване въпроса, бѣ командированъ химика Дръ Петковъ въ странство. Практически резултатъ тая мѣрка не даде. Акцизътъ на спирта пакъ бѣ повишенъ. Но въ това време въ странство минаха къмъ абсолютния спиртъ. Нѣкои наши спиртни фабрики бѣха нагодени за това производство. И вече въпросътъ се смѣташе напълнъ достатъчно, за да се премине къмъ употребата на това гориво, отъ което щѣха да се спестятъ доста чужди дивизи и щеше да се създаде работа на на спиртни фабрики, които отдавна вече не работятъ.

Отъ въпроса живо се интересуваше и съюза на химичитъ въ България. На единъ конгресъ на съюза преди 3—4 години се четѣ специаленъ рефератъ за родното гориво. Въ него се изнесе, че въпросътъ на западъ е достатъчно проученъ и вече отдавна се употребява смѣсътъ отъ спиртъ и бензинъ. Въ нѣкои страни дори, както е въ Италия, бензинътъ е свършено измѣненъ отъ нѣкакъвъ мѣстенъ препаратъ, чийто съставъ се не знае. Управителниятъ съветъ на съюза е ходилъ и въ съответнитъ министерства да настоява за по-скорошното замѣняване на бензина съ родното гориво.

Въ Варненския конгресъ на сжщия съюзъ — презъ лѣтото на 1933 година, бѣ запитанъ председателя професоръ А. Златаровъ, какво е направено отъ страна на съюза за подтикването на въпроса. Отговорътъ е билъ винаги благоприятенъ отъ мѣродавна страна, но никога не сж предприемани сериозни мѣрки за налагането на това гориво, защото изглежда, че то ще трѣбва да се наложи най-после, въпреки голѣмитъ противодействия отъ нѣкжде.

Нека не се забравя, че въ странитъ безъ минерални мислато насъ, отдавна и непрестанно работятъ за замѣняването на скжпитъ чужди минерални масла съ горива отъ мѣстенъ произходъ. Стигна се вече до газожени мотори, поддържани съ дърва и каменни въглища, а камионитъ и тежитъ коли, а ние все още употребяваме скжпи масла, безъ да смѣемъ да нарушимъ рутината.

Ние да не чакаме въ България да се свършатъ по свѣта минералнитъ масла, че тогава да преминемъ къмъ гориво отъ мѣстенъ произходъ въ моторитъ?

На гара Г. Орѣховица се раздѣлихъ съ моитъ приятни събесѣдници.

А. Байчевъ.

ПРОИЗХОДЪ НА ТЕАТЪРА И ЗНАЧЕНИЕТО

Изминаха се по-вече отъ 2000 години отъ като рухна древния Елада подъ натиска на варварското оржие, а всички творения на Елините сж сж живи за насъ. Безспорно, народитъ, дошли отъ дълбочинитъ на Азия и се заселили върху развалинитъ на древния миръ, не сж могли изведнажъ, вследствие своята некултурностъ, да възприематъ туй, що е създавалъ античния миръ и сж били нужни столѣтия, щото всичко по-добро отъ античната култура да възкрѣсне изново. Античното изкуство било асимилирано отъ новата възраждаща се цивилизация и по тся начинъ намѣрило е новъ изразъ въ живота.

Ние се спремъ на едно отъ изкуствата театръ, идеята на който завещаха на човѣшкото старитъ елини, и ще се помжчимъ да пояснимъ произхода и значението му.

Древне-грѣцкия театръ изникна върху почвата на религиознитъ обреди, съпровождани праздненствата въ честъ на Вахъ Дионисия. Вахъ е древне грѣцки богъ на виното, синъ на Юпитера, господарътъ на Олимпъ. Грѣцитъ наричали Вахъ Дионисосъ. Той се почиталъ у грѣцитъ като богъ на плодородието и като покровителъ на винодѣлието. Праздненствата въ честъ на Дионисия сж се извършвали презъ есенъта, и презъ пролѣтъта. Презъ есенъта, когато природата замира, почитателитъ на Дионисия го представлявали юнѣтъ, преследванъ отъ враговетъ и страдаецъ. Презъ пролѣтъта, когато природата отново сживя, почитателитъ му го представлявали тържествуващъ победителъ на своитъ врагове. И съобразно съ тая представа презъ есеннитъ Дионисии, грѣцитъ се предавали на печаль, скърбъ, жѣга, а презъ пролетнитъ Дионисии — на радостъ, веселие, даване широкъ просторъ на неубуданитъ страсти. На тия праздненства се е стичало грамадно множество Елини. Праздненството се е извършвало съ тържествено шествие чрезъ скачане и пѣсни. Впоследствие програмата на праздненствата почнали малко по-малко да измѣнятъ, като вмжквали въ съдържанието на вакханалитъ по-вече изкуство и художественостъ, тѣй че въ IV и V в. в. до Христа виждаме, вмѣсто безпорядъчно шествие съ скачане и пѣсни, игра на високо художествени драматични пиеси, излѣзли изъ подъ перото на такива велики драматурзи, като Софокла, Ескила, Еврипида и др. Тѣ театрътъ е почналъ правилното си устройство за драматични представления у древнитъ грѣци, а малко по-късно — въ древния Римъ.

Отъ есеннитъ дионисии е произлѣзла трагедията, а отъ пролетнитъ — комедията.

На западъ, въ сръдата на сръднитъ вѣкове, църквата е станала люлка на ново театрално изкуство: отъ църковнитъ литургични пѣсни малко по-малко се развила духовна драма съ религиозно съдържание и носи характеръ на мистерии, които отначало сж изпълнявани отъ духовни лица, църковнитъ смѣсени хорове, монаситъ, прислужницитъ и пр., а впоследствие почнали да взематъ участие и миряне. А по-после изпълнението на мистерийтъ ставало отъ другари, братства и общества. Най-сетне театръ въ наше време достигна най-високото си развитие, както въ отношение на техниката, тѣй сжщо и въ високи драматични произведения.

Какво е било значението на древне-грѣцкия театръ и какъ задачи поставя съвремененъ театръ? Въ Грѣция, въ първитъ степени на своето развитие, е станалъ изъ факторитъ

на общественото развои пространявайки въ лигиозни социално-етни нятия и обединявайки бразнитъ слоеве на насъ то отъ градоветъ и селата.

Тѣй като въ Еленския театрълята на цементъ, който звалъ отдѣлнитъ племена една нация, играла главна лигията, а религиознитъ и е било свързано сж дигане националното — патриотизма. Ето защо ницитъ игри въ честъ анисиевитъ праздненства предметъ не на частни на цѣлата нация, Държавитъ, които възгисъ върху си обязаностъ да ватъ народни зрелища похотъ ли се съ голѣма почтливостъ ние като лица, упълномощитъ отъ държавата да действатъ въ интереситъ на цѣлата

Театрътъ е получилъ вилното си устройство вь матични представления у нѣ Грѣция, а малко по-въ древния Римъ. Предлики известни задачи на сжщето изкуство, ние имаме видъ влиянието върху тието на умствената, нратата и естетична стоимъ вѣшкото чувство. Възпитното значение на тозъ отношение не лна съмнение. Гледайки ната високо художествена, зрительтъ преди поставенъ въ необходимостъ да следи за развитието

ната идея на пиесата, да свързва отдѣлнитъ последната, да предугаждешето. На кжсо кжзани ии иначе, да възбужда стѣта на разсѣдка. отъ факти, вземани ли сж пна всѣкидневния животъ, ита те сж извлечени изъ дълбпре та на историческото съ дълга върволица ваватъ предъ очитъ на зр и заставятъ да се орие (Сл въ тѣхъ, обогатявайки и опита и разширявайки ния му хоризонтъ. Но лозъ разсѣдка чнати дейността на теля съответствува на нивте чувство, известно настъ изъ

Въ туй време, когато издѣтъкътъ обмисля, кое е и кое е лошо въ постретъ, наличността, извадена на и на, въ душата на зрѣтъ, подига цѣла буря отъ нвнвзвания, злоба, или напхъ за обладава го чувство на, достъ, сжжаление, разпре и пр. Естетичното чувство зрительа не му позволява ия ферентно да се отнзъ тсв туй, що се извършва спшш очитъ му: всичко ннзъ зд пиесата извиква въ нѣ да ство на страдание всѣкъмъ соко му достаяа удовнвие, заставяйки го да аявява щастливи минути: си: укрепява въ стремжнъ подигне на тая висота, за е достигнало лицето, злпн на сцената. Ако театръ влетворява и възпитаваната и нравствена сгсгъ вѣшката душа, не на благотворно влияе тѣ е да тичното чувство. Театъ само частъ отъ изкус по върно казано, сжче нѣколко елемента отъ вото, гонимата целъ е да удовлетворява сѣгои тѣ потребности, коиъ рѣнатъ въ самата пна на човѣка. Истинското тѣ на театъра се закжкато развитието на умственъ ствената и естетично и на човѣшкото сжщесте илон да се намиратъ пнѣ действуватъ демсъ върху душата на човѣ добенъ родъ театръ Бългъ теризира, че е липса на изящното, жъ н дожественото, даже а, и п да бжде нареченъ тѣство, сегашния смисль на

Основана 1906 г.

Произвежда и има на складъ: прочутитъ, силно испечени въ рингови пещи и сушени въ искусствени парни и автоматични сушилни, единственъ по якота въ страната, не таящи, тъмно-червени разни видове марсилски керемиди, машини и ржчни тухлу, дошечени хурдиси и пр. строителни материяли.

Товаряне веднага.

Цени конкурентни.

Солидната **Горн. Орѣховска** **Популярна Банка** е истински крепитель на дребнитъ сжществувания въ своя районъ.

МЪВ КОНЦЕРТА ВЪ ВАРНА

15 март т. г. струнният гър при флота на Неголчество, изнесе симфоничен концерт, който бѣ из о музикално тържество и стане паметенъ за Варна. Диколепниятъ Варненски театър бѣ препълн отъ отбрана публика и феерична обстановка. Оркестъръ заемаше декорираната съ палми

лънени бѣха: *Славянски-ариз* отъ Чайковски, *III симфония* отъ Ф. Шу, *Симфонична картина* отъ ргский и *Тракийски танци* П. Стайновъ. Концерта взема участие, солистка — даровитата истка

Жени Ковачева

есорка отъ държавната кална академия. Тя изпъл роля *симфоничните вари* отъ Цезарь Франк съ на вещина. Нейната бри техника и сигурност въ превърнаха публиката въ микъ и спрѣно дишане. Г-ца

(Следва отъ 2-ра стр.)

и широта, дали за коопе- умата не сж изписани рѣки о чило? Дали за превъзпита на народа въ духъ на гра извесеностъ и държавностъ трокъ изнасяни най хубави сло- риза издържани статии? Дали е доки стопански въпроси не тжптретирани съ най-голъма наина и усърдие? И коя ли ителст не е засѣгана, щомъ е негъвно, че това ще е отъ проа за народнитъ слоеве, за ина, защото нашата стра предимно селска?

добре! Дѣлото на провин- ва иния печатъ и вчера, и днесъ е това! И когато една же- а дна спирачка пропѣчи пжтя ушението и отрицанието; него здравитъ народни сили чко да дадатъ пжтъ на стра кмъ просторитъ на едно ло и красиво бждаще, — заявяваме, че сме пакъ на а си: съ удвоени усилия и риални жертви ние рабо- за родната култура, за ъзпитание на народнитъ за изграждането на една ка и мощна възвращаща ългария. При групиране, е, на умственитъ работни- ние желаемъ, молимъ и ме да ни се даде съответ- мѣсто, за да дадемъ вси шо можемъ, за оная кра- зема, що ни е родила и рмила. Това го правимъ не еогистични стремежи, а съзнанието, че въ градежа да великолепна сграда и китъ и груби работници шатъ една полезна работа, която никой не може да ги ни напълно.

авилонската кула въ древ ъта не бѣ изградена, пора- *„Богородица езицистъ“*. Нека дадѣваме, че сградата на а България ще бжде изгра съ общи усилия, въ който лежъ ние претендиреме да ме, и по право и по до- инство, своето мѣсто.

Ковачева бѣ наградена съ бур- ни, продължителни аплодис- менти и трѣбваше да изпълни извън програмата *Pieces pilo- resques* отъ Шабрие, за да под- чертае за лишенъ пжтъ своитѣ музикални дарования като пия- нистка.

Капелмайсторътъ на флотата на Н. Величество

Георги Поповъ

доказа пакъ своитѣ дири- гентски способности. Въ всич- китѣ изнесени музикални твор- би пролича неговата строга динамична прецизностъ, гриж- ливо познаване и предаване партитурата. Въобще той про- яви своитѣ качества на дири- гентъ съ голѣма музикална ерудиция.

Втори бележитъ концертъ бѣ изнесенъ на 7 априль т. г. пакъ въ Варненския Общински теа- търъ при участието на по ши- рокъ кръгъ музикални сили.

Изпълнени бѣха: *Маршъ на Радио-Варна* и *Раковата* — ко- мична кантата, изпълнени отъ катедралния хоръ и струнния оркестъръ на флота подъ дири- гентството на автора

Александъръ Кръстевъ

всеизвестенъ и безсмъртенъ авторъ на мар-ша *Добруджан- ски край*.

Все отъ сжщия композиторъ изпълнени бѣха: отъ г-жа Та- бакова — колоратурно спортно: *Що ме мжчишъ душо Яно и Рад- кина майка* и пакъ отъ кате- дралния хоръ: *Да бѣха либе* и *Македонски пѣсни*.

Известната на варненци пия- нистка, г-ца Линка Соколова изпълни великолепна концерт- на парафраза изъ операта Ев- гений Онегинъ.

Г-да Найденовъ, Янишевски и Коенъ изпълниха клавирно трио *B dur* отъ Бетховенъ въ което положителната техника и сигурностъ въ владение пияното на първиятъ изпѣкна ярко.

И въ този втори концертъ струнния флотски оркестъръ, подъ вещата диригентска пал- ка на маестро Георги Поповъ, пролича и подчерта за лишенъ пжтъ, че държи първенство, като разсадникъ на музикална култура.

Б. Доброполски

Борисъ Санжовъ

Езикътъ на вестниците

Може би въ никоя книжовна област езикътъ не е билъ тъй върно мѣрило — огледало на обществениѣ нрави, както ези- кътъ на вестниците. Защото вестникътъ — обществено поли- тическия вестникъ — е преди всичко органъ на ежедневноста въ живота, на обществено по- литическиѣ отношения и ин- тереси, които сж ту въ миро- любиво съприкосновение, ту въ непримирима борба за над- мощие. Именно отъ състоя- нието на тая областъ на жи- вота — тиха или кипаща буйна — зависи и нейния словесенъ изразъ въ печата — езикътъ на вестниците.

Въ миналото — изтеклото да- лечно време, когато бавно, но мощно се издигаше еснафско- то ни съсловие, когато обще- ствениѣ отношения не бѣха тъй рѣзко противоречиви по- ради общия националенъ по- демъ, тогава и езикътъ на бѣл- гарския вестникъ бѣ езикъ до- стосенъ и благороденъ. Нито едни думи или изречения — непи- лични, обидни, скверни. Цѣ- лиятъ нашъ тогавашенъ Цари- градски печатъ дишеше благо- чиние и чистота — отъ благо- нравната „Зорница“ до смѣлат- Славейкова „Македония“ и ху- мористичната му „Гайда“. За- това и тогава всѣко печатно листче, изтървано случайно не- где, не се измитахъ или стжпка- ваше, а се прибираше и дига- ше. И не само защото книгата бѣ изобщо рѣдкостъ, а и за- туй, че на нея се гледаше ка- то на нѣщо одухотворено и свято.

Съ развитието и промѣната на общественитѣ отношения, обаче, и езикътъ на бѣлгарския вестникъ промѣни своя тонъ и образъ. Още съ появяването на новитѣ занаятчийски и тър- говски поколения, които се противопоставиха на старата еснафска иерархична система на подчинение и чинопочитание, се започна промѣната въ езика, въ словеснитѣ обращения меж- ду дветѣ стопански категории. Особно това ярко залича, ко- гато емиграционния печатъ на хжшовскитѣ среди въ Влашко и на всички други недоволници отъ робския ни животъ загър- мя за обществена свобода, бунтъ и революция. Тогава именно се замѣтахъ обиднитѣ думи, станали исторически — „неграбимайковци“, и „чанкѣни“ — отъ страна на Цариградъ, и „чорбаджии изедници“, „турски семелета“ и пр., отъ страна на Букурещъ и Браила.

И зареди се цѣла фаланга отъ язвителни епитети, срав- нения и хиперболи, които отъ вестникарскитѣ колони преминаха дори и въ белетри- стиката и псеизята.

Следъ освобождението ни- тия словесни оскърбления чрезъ печата отново бѣха пуснати въ ходъ най напредъ, безъ съм- нение, отъ вестникаритѣ на ро- шавия либерализмъ — епигони- тъ на хжшовския жаргонъ. Майсторитѣ бѣха покойнитѣ и дарсвити журналисти — Захари Стояновъ и Димитъръ Петковъ, а следъ тѣхъ — втори и трети.

Наредъ съ терминологи- като „черни души“, „блюдолузи“, „маиришки тръни“ и др., отна- сящи се къмъ цѣли обществе- но политически течения, наиз- качаха и рой прѣкори и за- качки къмъ отдѣлни лице, които, направо се вземаха отъ улицата и кръчмитѣ и се редѣ- ха въ вестникарскитѣ колони. Увлечението отиде дотамъ, че не бѣха рѣдки и *порнографи- чески* изрази.

По-късно, когато на полити- ческата арена се появиха тече- ния и съ социално съдържание

и тенденции и се сблѣскахъ съ буйния развой на партизанство- то, езикътъ на вестниците прие нови остървени ноти отъ вси- чки гами на противнитѣ стра- ни. Единитѣ бѣха титулувани като *изтърсачи*, *въртоглави*, *ко- пидани*, *психопати* и пр., а дру- гитѣ — като *закоравяли кожодер- ри*, *потосмукачи*, *бържосди* и т.н. Само нѣкои отъ по-първитѣ и ржководни хора запазиха езика си отъ увлечения, ала леката кавалерия отъ писачи изъ вси- чки лагери продължаваше язви- телния си езикъ въ антрефи- лета и статии.

Този курсъ на вестникарския езикъ, въпреки 40 годишния ни свободенъ и културенъ жи- вотъ, продължаваше до скоро на владѣе и трови духоветѣ — навредъ където вестникътъ ни може да иде — до най-отдале- ченитѣ семейни огнища — при- децата. Навредъ, на длъжъ и ширѣ, се носѣха най-обидни и заядливи думи, хулителни фрази и прозвищни гаври и пр., които само партизанското озлобление и душевна пош- лостъ могатъ да родятъ.

Защо всичко това е било така?

Защото ние сме расли въ една среда — *робска въ минало- то и полукултурна въ сегашното* — среда, въ която личнитѣ ин- тереси и отношения натискатъ общественитѣ — даже въ вър- ховни моменти на общественъ и националенъ подемъ. Ние и досега сме въ състояние да охулимъ единъ издигнатъ нашъ човѣкъ съ сжщитѣ нѣкогашни думи: „Не го ли знаемъ чий синъ е и какъвъ бѣше, когато ходеше по риза? Какво ходи да ни се пери и надига!“

И досега ние, когато инте- реса или честолубието ни бждатъ засегнати, диригъ и задъ най правдивитѣ уста по- не единъ разваленъ зжбъ, по- не едно кирливо мѣсто, макаръ и да имаме много повече по- добни нѣща у насъ.

Намъ още липсва благород- ство въ споровѣтъ, уважение и сериозностъ къмъ различията и дейцитѣ и елегантностъ въ пререканията. Затова и езика на нашитѣ вестници е билъ и може би, ще продължава да бжде изпѣстренъ съ думи и изречения, предъ които, ако не ние, то поколението ни ще се черви за насъ...

БЛАГОВѢЩЕНИЕ

праздникътъ на майката

Наистина, блага е вестъта, която предупреждава жената, че ще стане майка!

Още щомъ е почувствала че ще бжде майка, душата на жената се изпълва съ неизказано блаженство, което я пре- образява, насочва нейнитѣ мис- ли и мечти изключително къмъ новото нейно сжщество, заан- гажирало за винаги най-нѣжни- тѣ струни на сърдцето ѝ. Тѣй подготвена отъ това божест- венно чувство на незнаяна до тогава любовъ, първиятъ викъ на новороденото изцѣлява всичкитѣ ѝ болки... незем- на радостъ огръва душата на майката и тя драговошно и съ гордостъ посветява, обрича на грижи и бдения цѣлия си жи- вотъ до последната въздишка, на своята рожба. Нѣжна и край- но чувствителна връзка между майка и чедо вече непрекъсна- то отразява въ майчиното сърд- це всѣко негово неразположе- ние, болка, опасностъ. Майка- та става неизмѣнна съчувстве- нница на своето дете при не- виннитѣ му детски игри, тру- дноститѣ въ училището, непри-

ятноститѣ на улицата; съ ду- шата си тя винаги и всѣкжде го съпровожда и когато то порастне: въ висшата школа, въ казармата, при всѣка жи- знена стжпка въ живота. Ней- нитѣ съвети сж най-ценни, без- пристрастни, ржководени само отъ негово добро.

Майчината — любовъ винаги беззаветна и безкористна — съ преданностъ, всѣкога бди, надъ скжпата „главичка“ — тя не познава възраст, която да ѝ внуши спокойствие за сжд- бата на рожбата ѝ, особено по време на болестъ, беда, не- щастие. Майката само остава единственъ най-търпеливъ и вѣренъ другаръ, готовъ вина- ги да се жертвува за роденото отъ нея. За майчиното сърдце нѣма никога покой, даже и ко- гато нейната рожба е здрава и добре; — тогава тя се тре- вожи за „утре“ повече тъй неизвестно... Когато майката умре, тя плива сетенъ погледъ въ милитѣ черти на скжпо че- до, или до последни сили при- тиска портрета на отсжтстваю- щето до замиращето си сърд- це... Колко благородна и без- заветна е великата майчина любовъ, която всичко свое да- ва, безъ да иска нѣщо за се- бе си! Колко страдания ѝ при- чинява тя!... И какъ се от- плащаме ние на майката? — въ повечето случаи съ: прене- брѣжение, неблагоприятностъ, отекание и досада!...

Нека всѣки, който е честитъ да има жива майка, да стопли душата ѝ, съ сърдечна обичъ, поне на нейния день!...

В. Михайлова

Бракъ — семейство — нация.

Ако трѣгнемъ назадъ по пжтя на културната история на човѣчеството, ще стигнемъ до пещеритѣ, въ които е жи- вѣлъ първобитния човѣкъ. Мо- же да отидемъ по-нататкъ, тамъ където се губи линията между маймуната и човѣка — но все пакъ, ние нийде нѣма да намѣримъ началото на бра- ка — тази най-ранна единица на социалното общежитие. Тол- кова е тя стара. И все пакъ, като че и сега е създадена. Преминала презъ всички ста- дии на историческото развитие на човѣка, тази основна соци- ална клетка, става все по-не- обходима за сжществуванието на обществото, за неговата култура, за неговия напредѣкъ. Както животинския, така и об- ществения организъмъ се съ- стои отъ милиони клетки на- речени бракъ-семество, които групирани за по резултатна дейностъ, образуватъ рода, пле- мето, народа, държавата, раса- та, нацията. Значи брака е ос- новната клетка на обществото. А днесъ тази основна клетка боледува, значи боледува и самото общество.

Въ всички общества, неза- висимо отъ имущественитѣ и нравствени отношения — брака и семейството сж били една необходима предпоставка за тѣхния просперитетъ.

Моногамия бракъ, при който мжжа и жената се събиратъ за сжвмѣстенъ ненарушимъ материаленъ и нравствено-по- ловъ животъ чакъ до гроба — се явява най-подходящъ и ре- зултатенъ отъ гледна точка интереса на нацията и нейната култура. Моногамия бракъ, където физическата и духовна сжщностъ на сѣмеца и самката се свиватъ въ едно цѣло — е продуктъ на въковния опитъ на човѣчеството.

Античната култура на Гър- ция и Римъ — вдѣхната, ко- гато моногамия бракъ изгуби стойността си. Въ течение на историческия животъ на наро- дитѣ и раситѣ, тѣ сж минали

през много фрази на брачни отношения. И все пак, надъ всички отгоре, следствие инстинктивния стремеж към свършенство, стои като вечно идеал многогалия брак.

Във брака и чрезъ брака, човѣкъ поема най-големата отговорностъ предъ другаря си, предъ обществото и поколението. Най-големото индивидуално право — което личността получава, като членъ на нацията, е правото да продължи рода. Чрезъ него — той се поставя въ връзка съ поколенията и бъдещето.

Подробното изучаване физическото и нравствено състояние на нашия нацинален организъм, особено отъ 1910 г. до днесъ, когато започнаха войнитѣ, ни доведе до съвсемъ неутешителни резултати. Особено поколението, което се роди въ войнитѣ и следъ тѣхъ показва голѣма дегенеративностъ най-напредъ по ръстъ, обща тежестъ, морална разпуснатостъ и др.

Това се дължи на сбѣтата физико-прихическа недоразвитостъ, която пъкъ иде като резултатъ първо отъ лошата наследствена маса, дадена отъ родителитѣ. Изобщо, израждането у насъ върви съ по бързъ темпъ, защото развитието на цивилизацията за насъ е много по интензивна. Ние въ петдесетъ години свободенъ политически животъ, се стремимъ да достигнемъ онова физическо и интелектуално развитие, което европейскитѣ държави сж достигнали съ вѣковенъ културенъ животъ. Напрягането на националния умъ, на колективната психика, за да достигнемъ и се изравнимъ съ запада,

достигна до болезненостъ. А заедно съ това и упадѣна на нацията върви пропорционално.

Като не забравямъ външнитѣ условия, при които се развива младото поколение, азъ не мога да изключа наследственитѣ качества, съ които детето идва на свѣтъ. Мозъкътъ на детето не е бѣла книга. А този изворъ е брака — семейството. Тамъ е моята мисль. Щомъ нѣмаме здравъ бракъ, основанъ на физическото и душевно сродство между мъжа и жената, нѣма да има и здраво поколение. Когато искаме да закрепимъ физическото и нравствено — душевно здраве на нацията, трѣбва първо да заздравимъ основата върху която се крепи нацията. А тази дълбока основа е бракътъ.

Всѣки ще се съгласи, че за да има резултатно психо-физично развитие и закрепване на нацията, трѣбва преди всичко да имаме здрави деца. Защото тѣ сж непреривната връзка къмъ новото време. Значи трѣбватъ здрави деца. Но отъ къде ще дойдатъ тѣзи здрави деца? Естествено отъ здравото семейство, отъ здравия бракъ. Значи, пакъ дойдохме до първоначалното условие, за всестранния просперитетъ на нацията. **Преди да създадемъ законъ за физическото развитие — трѣбва да създадемъ за конъ за здравъ бракъ за здраво семейство.** Само за човѣка нѣма подборъ.

Нацията, въ името на своитѣ утилитарни интереси, има право да иска отъ всѣкого, който встъпва въ бракъ, да даде здраво поколение. Щомъ не може да изпълни това пър-

во условие — тя ще му забрани да продължи рода. Германцитѣ първи съзнаха ползата отъ такава забрана и днесъ съ една страшна настойчивостъ провеждатъ стерилизацията, на негоднитѣ членове на нацията.

При едно планомерно и разумно размножение само на годнитѣ членове на обществото, ще се намалятъ престѣпленията, болеститѣ, криминалнитѣ дѣла, затворитѣ, приютитѣ и др.

За добрия резултатъ отъ брака — освенъ физическата годностъ, трѣбва характеръ, трѣбва съзнание, разбиране за неговото значение за индивида и нацията. Право иматъ онѣзи, които поддържатъ че е по добре за жената, вмѣсто да ѝ пълня въ главата въ училището съ никога ненуженъ за живота учебенъ баластъ, да ѝ дадатъ брачно — полово възпитание, защото жената преди всичко по силата на свѣта мисия въ живота — трѣбва да бѣде съпруга и майка, мисия — освѣтена отъ факта на нейната половостъ.

Ние българитѣ, които има тепърва да дадемъ много ценности въ услуга на общочовѣшкия напредѣкъ — трѣбва да възпитаваме идващото поколение въ здравия семеенъ моралъ, ако не искаме да преживѣемъ упадѣка на Елзда и Римъ.

Петъръ Михайловъ

ХРОНИКА

Търга за чугунени капаци за каналнитѣ шахти ще се състои на 15 т. м. понедѣлникъ, въ 10 часа пр. обѣдъ въ канцеларията на Водопр. с-нство.

БЪЛГАРСКО ТЪРГОВСКО ПАРАХОДНО ДРУЖЕСТВО — ВАРНА

Линия: Варна — Цариградъ и обратно — Ligne: Varna — Istanbul et retour

Въ прѣка връзка съ Българскитѣ държавни желѣзници и Дунавскитѣ експрени параходи
En liaison directe avec les chemins de fer Bulgares et bateaux Express de Danube.

ПРИСТАНИЩЕ PORTS		Часове Heurs	Обслужва се отъ s/s „Царъ Фердинандъ“ Desservie par s/s Tzar Ferdinand																	
			Дата на тръгването и пристигането на кораба Dates de depart de bateau																	
			Юний Juni	Юли — Juiliet					Августъ — Aout					Септември Septembre						
Варна — Varna	тръгва depart	18 h.	15	19	26	3	10	15	20	24	31	5	10	14	20	24	29	2	7	14
Цариградъ — Istanbul	пристига arrivée	8 h.	16	20	27	7	11	16	21	25	1.VIII	6	15	15	21	25	30	3	8	15
Престой въ Цариградъ нощуване на кораба S'esonra Istanbul (conder a bord		дни Jours	3	4	4	4	4	3	3	4	4	3	3	4	3	3	3	4	3	3
Цариградъ — Istanbul	тръгва depart	19 h.	18	23	30	7	14	18	23	28	4.VII	8	13	18	23	27	1.IX	6	10	18
Варна — Varna	пристига arrivée	9 h.	19	24	1.VII	8	15	19	24	29	5.VII	9	14	19	24	28	2.IX	7	11	19

Линия: Палестина — Египетъ — Ligne: Palestine — Egyptien

Обслужва се отъ параходитѣ „Бургасъ“ и „България“
Desservie par s/s „Bourgas“ et s/s „Bulgarie“

П р и с т а н и щ а		Реновна линия, обслужвана отъ s/s „Бургасъ“ Ligne Regiliere desservie par s/s „Bourgas“									
		Дата на тръгването — Dates de depart									
Варна — Varna	Тръгва Depart	13.IV	30.IV	21.V	25.VI	7.VII	5.VIII	26.VIII	16.IX		
Бургасъ — Bourgas	„	14.IV	1.V	22.V	26.VI	18.VII	6.VIII	27.VIII	17.IX		
Цариградъ — Istanbul	„	15.IV	2.V	23.V	27.VI	19.VII	7.VIII	28.VIII	8.IX		
Хайфа — Haifa	„	19.IV	6.V	27.V	1.VII	23.VII	11.VIII	1.IX	22.IX		
Порто-Сайдъ — Port Said	„	21.IV	8.V	29.V	3.VII	25.VII	13.VIII	3.IX	24.IX		
Александрия — Alexandrie	„	22.IV	9.V	30.V	4.VII	26.VII	14.VIII	4.IX	25.IX		
Цариградъ — Istanbul	„	26.IV	13.V	3.VI	8.VII	30.VII	18.VIII	8.IX	29.IX		
Бургасъ — Bourgas	„	27.IV	14.V	4.VI	9.VII	31.VII	19.VIII	9.IX	30.IX		
Варна — Varna	Пристига Arrivée	28.IV	15.V	5.VI	10.VII	1.VIII	20.VIII	10.IX	1.X		

* s/s „България“ — плава съобразно нуждитѣ на трафика
s/s „Bulgarie“ — fait le service en conformite du trafic

Основана 1906 г.

Произвежда и има на складъ: прочутитѣ, силно испечени въ рингови пещи и сушени въ искусствени парни и автоматични сушилни, единствени по яката въ страната, не таящи, тъмно-червени разни видове марсилски керемиди, машини и рѣчни тухли, дюшемени хурдис и пр. строителни материали.

Товаряне веднага.

Цени конкурентни.

ИСКОЖАШВЕЛИ

Търговско Акционерно Дружество

Централа: Варна
Телефонъ № 157

Хломъ: София
ул. Царъ-Борисъ № 14
Телефонъ № 2595

ВУЛКАНЪ -- Варна

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО

За ФАБРИКУВАНЕ МЕТАЛНИ И
МЕТАЛОЛЪБАРНИ ИЗДѢЛКИ
Фабрика основана 1910 г. въ гр. Варна
Клонъ София ул. Ломска № 11 а
Варна № 110
Телефони: София № 37 39
Телеграми: ВУЛКАНЪ — Варна

ОБЩИНСКА КУРОРТНА ДИРЕКЦИЯ —

ОБЯВЛЕНИЕ № 185

Въ допълнение на обявление № 166 отъ 2 1935 г. публикувано въ държавенъ вестникъ отъ 4. IV. 1935 год., обявява се на интересующия се на 20. IV. 1935 год. въ тържната зала на В. с. с. градска община ще се произведе търгъ съ конкуренция, за отдаване подъ наемъ на казино.

1. IV. 1935 год. до 31. XII. 1937 год.

Наддаванетоъ ще стане въ процентъ върху

тния приходъ.

За правоучастие: документи съгласно законъ

Б. О. П. и залогъ 60000 лв. въ удостоверение

Популярна банка или Б. З. и Кооперативна бан

Предложения се приематъ отъ 15 до 16 часа

Всички разноси: публикация, гербъ, данъ

пр. сж да смѣтка на ресторанта.

Поемнитѣ условия се виждатъ въ курсъ

стопанство.

гр. Варна 5 априлъ 1935 г.

ОТЪ ДИРЕКЦИЯ

Общинското стопанство за електричество -

обявление

№ 237

Градъ Варна, 23-й мартъ 1935 година.

На 30 априлъ т. г. въ канцеларията на Общинското Стопанство за електричество — Варна, произведе търгъ съ тайна конкуренция за доставка 5000 кгр. дизелмоторно минерално масло, за зителна стойностъ 100000 лева. Залогъ за правителство 10% въ банково удостоверение.

Предложенията и документитѣ се приематъ отъ 10 до 11 часа преди сбѣдъ.

Поемнитѣ условия сж на разположение на ресующитѣ се въ Дирекцията на Стопанството.

Отъ стопанството

ПЕЧАТНИЦА

Добри Тодорови

Варна

приема да пачата всѣкакъвъ видъ търговски, банки и др. книжа, брошури, списания,

ници и пр.

Работа чиста и бърза

Цени конкурентни.

Солидната **Горн. Орѣховска**
Популярна Банка
е истински крепитель на дребнитѣ съществувания въ своя районъ.